

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society of the
Franciscan Fathers of Greene, Maine.

XXXVI. Nr. 31 (57)

ANTRADIENIS, (Tuesday), RUGPIČIO (AUGUST) 7 D. 1951 M.

SIX CENTS

Ridgway buvo nutraukęs derybas

Tokio. — Paskutiniame posėdyje Korejos paliaubų konferencijoj buvo kalbama ne-utrinės zonos klausimu, bet nepasiekta jokio susitarimo. Komunistai vis tebereikalauja, kad neutralinė zona eitu 38 paralele. Tuo tarpu Jungt. Tautos neutralinės zonos reikalauja toliau į šiaurę, maždaug kur dabar yra fronto linija.

Derybų metu neutralioje derybų zonoje buvo pastebėta ginkluoti komunistų daliniai. Dėl to gen. M. Ridgway nutraukė derybas ir pareikalavo iš komunistų, kad dėl to būtų pasiaiškinta ir būtų patikrinta, jog panašūs dalykai nebesikartos. Tai jau antru kartą dėl panašios priežasties derybas. Komunistų vadovybė atsakė, jog tai esąs atsitiktinis dalykas ir kad jie Ridgway reikalavimą prima. Tad galima laukti, kad derybos vyks toliau, nors dar tikrai nežinoma, ar Ridgway komunistų atsakymą laiko patenkinamu.

Fronte kovos atgyja

Paskutiniuosiomis dienomis apimusiame fronte kovos vėl

pradėjo atgyti. Komunistai įvairiose fronto vietose pradėjo pulti, nors ir buvo atmušti. JAV 8 armijos vadas gen. J. A. van Fleet savo deliuosius įspėjo, jog reikia saugotis nuo komunistų "taikos spastų" ir būti pasiruošusiems visoms galimybėms. Tai, gal būt, turi ryšio su komunistų grasinimu,

jog, paliaubų deryboms nepavykus, karas dar paastrėsias. Kinų komunistų vadas Korejoje Peng - Teh - Huai Maskvos "Pravdoje" paskelbė straipsnį, kuriame grasi, kad paliaubų derybų nepasiekimo atveju komunistai Korejoje panaudosis "plačiu mastu" artileriją ir aviaciją.

UŽTAISYS GYNYBOS SISTEMOS SPRAGAS

Londonas. — Viduriniuose Rytuose ir Vokietijoj gynybos sistemos spragoms pašalinti JAV, Anglija ir Prancūzija susitarė artimiausių dviejų mėnesių būvy sušaukti užsienio reikalų ir gynybos ministerių konferenciją.

Vokietijos klausimas

Nors Vokietijos klausimu dar galutinio susitarimo nepasiekta, bet išrodo, jog sąjungi-

Rytų vadovybės, kurios prieky bus anglų generolas. Jo komandos sritis apimtų rytinę Viduržemio jūros dalį ir visas prie šios gynybos prisijungusias šalis — Turkiją, Jordaniją, Iraką ir, gal būt, Izraelį. Visoms Viduržemio jūros pajėgoms vadovaus JAV adm. R. Carne.

Irano naftos suvalstybinimo įstaigos vedėjas Allahya Saleh tariasi su serganeiu min. pirm. Mossadegh dėl naujųjų anglų pasiūlymu.

LENKAI BEGA

Stockholmas. — Po sensacingo lietuvių iš sovietinio laivo pabėgimo ir, gal būt, to jų žygio paskatinti, pradėjo nuo Sovietų teroro bėgti ir lenkai.

Maištas karo laive

Visai panašiai kaip lietuviai nuo vieno lenkų minų gaudytojo pabėgo 16 lenkų jūrininkų. Iš anksto susitarę, su ginklu rankoje jie uždarė visus laivo karininkus kajutėse ir gelbėjimosi valtims nuplaukė Švedijos link. Juos jūroje aptiko švedų minų gaudytojas ir nugabeno į uostą. Taip pat ir rastas lenkų minininkas nugabentas į uostą. Lenkų laivo sukilėliai prašo švedų vyriausybės suteikti prieglaudos teisę.

taip pat atsisaukdamiesi iš lėktuve buvusio kulkosvaidžio, pakilo ligi 10.000 pėdų ir pasislėpė debesyse. Kelyje atsitarė lėktuvo dugne durys ir jie vos nesukrito į Baltijos jūrą, bet pagaliau jiems pavyko duris vėl uždaryti. Po šio nuotykingo skridimo, savo kulkosvaidį išmetę į jūrą, bėgliai pagaliau laimingai nusileido Švedijoje, Bulltofa aerodrome.

Bėga ir vokiečiai

Stockholmas. — Tarp Švedijos ir Danijos nuo sovietinio laivo nušoko į jūrą Rytų Vokietijos 57 metų jūrininkas. Švedų aptiktas ir ištrauktas iš vandens, jis pareiškė norėjęs pasiekti Švediją ir ten prašyti prieglaudos teisės. Su juo, kaip tasai jūrininkas, pareiškė, į jūrą įsėkė ir kiti du laivo įgulos nariai, bet jų švedai nenu-rado. Vėliau švedų radijo stotis girdėjo to laivo radijo pranešimą, kad du jo įgulos nariai įkrito į jūrą. Bet po poros valandų buvo vėl pranešta, kad nebesurandamas tik vienas. Todėl manoma, kad kitus pabėgėlius išgriebė iš jūros pats Sovietų laivas.

KOMUNISTŲ KONGRESE DALYVAUS JAV BELAISVIAI

Berlynas. — I tarptautinių komunistų jaunimo sąskrydį Berlyne komunistai atvežė ir 50 Korejoje į nelaisvę paimtų JAV karių, kurie ten turėję "demaskuoti Amerikos imperializmą, rasizmą" ir visokius kitokius "izmusus."

• Piligrimų kelionė į Šventąją Žemę Vak. Europos delegacijai šiemet, Šventųjų Metų progą, organizuoja prancūzai. Kelionė įvyks rugs. mėn.

Ginklų paliaubų konferencijos Korejoje komunistų delegacijos vadovas gen. Nam Il.

ninkai linke priimti Vakarų Vokietijos pasiūlymus. Pagal tuos pasiūlymus, Vokietija negaminų jokių ginklų nei municijos. Bet ji dalyvaus Atlanto armijoje, sudarydama ligi 1954 m. 250.000 vyrų dalinius. Jos atstovai dalyvaus vi- suose strateginio planavimo ar-ganuose, o kariuomenės kontro- lė būtų pavesta vienai civili- nei ministerijai. Lieka dar tik sutarti vokiečių divizijų ir a- viacijos dydį. Vokiečiai pasiū- lė sudaryti tris grupes po 475 ko- vos lėktuvus ir bombonešius, bet Vakarų sąjungininkai sa- kosį negalį to išpildyti, kadangi patys dar neturi pakankamai lėktuvų.

Vidurinių Rytų klausimas

Numatytoje konferencijoje bus svarstoma Graikijos ir Turkijos priėmimas į Atlanto pakto sąjungą ir sudarymas vyriausios karinės Viduriniųjų

Komunistų šventė prasidėjo bėgimu į vakarus

Berlynas. — Komunistai sovietiniame Berlyno sektoriuje pradėjo "Trečiąją pasaulio jaunimo taikos šventę", kuri- joje dalyvauja ne tik sovietinė- s zonos vokiečių komunisti- nis jaunimas, bet ir įvairių kraštų delegacijos. Perna- metais panašios šventės proga daug į Berlyną sugabentų jau- nuolių pabėgo į Vakarus. Dėl to šimet komunistai pasirūpi- no nuo to apsidrausti — už- barikadavo į vakarinius sek- torius gatves ir sustiprinę sie- nos sargybas. Bet ir tai nieko nepadėjo. Jau pirmą dieną pen- kiasdešimt jaunų vokiečių pa- bėgo. Tarp jų ir dešimt "kan- dies policininkai", kurių de- zertyrų į Vakarus skaičius šiuo būdu jau pasiekė šiais metais 800. Pabėgėliai pareiškė, kad jie tėra dar pirmieji. Norinčių pabėgti yra žymiai daugiau, bet kiti laukia, ar pirmiesiems pabėgėliams bus suteikta prie- glaudos teisė.

Vėliau, nežinodami savo vadovų draudimo, į vakarinius Berlyno sektorius atvyko apie 5.000 į komunistinę šventę su- vežę jaunuolių, kurių dalis taip pat nebeįėjo ir paprašė prieglaudos teisės. Tuo būdu dezertyrų jau padidėjo arti šimto. Manoma, jog artimiausiomis dienomis tas skaičius dar žymiai pakils.

Nors komunistai skelbė, kad šventėje dalyvaus apie 2 milijonai asmenų, jiems pavyko li- gi šiol sutelkti vos apie 240.000.

IS WEST POINT KARO AKADEMIJOS PASALINTA 90 KARIŲ

Rugpičio 3 d. iš West Point karo akademijos pašalinta 90 karių už tai, kad jie per egzaminus naudojosi kitų, anks- čiau laikiusių egzaminus, pa- galba. Jie iš savo kolegų suži- no, kokie bus klausimai per egzaminus. Dauguma pašalin- tųjų esą futbolio žaidėjai.

Tai didžiausias pašalintųjų vienu kart skaičius nuo akade- mijos įsikūrimo.

Akademijoje yra daugiau kaip 2400 karių. Dauguma jų senatorių rekomenduoti pa- teko į šią akademiją. Todėl reikalus labai greitai atsidūrė senate ir tebėra gyvai disku- tuojamas.

Washingtonas yra nuomo- nės, kad reikia peržiūrėti bylą ir iš viso. Karo akademijoje e- są per daug sporto, todėl ne- nuostabu, kad kitiems mokslo dalykams nebelineka pakanka- mai laiko ir studentai yra pri- versti per egzaminus naudotis gabesniųjų pagalba.

PRASIDĖS DERYBOS DEL NAFTOS

Teheranas. — Iš Londono at- vyko į Teheraną anglų delega- cija ir trečiadienį prasidės derybos su Irano vyriausybę ginčijamais naftos suvalstybi- nimu klausimais.

Ligi šiol labai atkakliai spy- rėsis min. pirm. Mossadegh savo pranešime senatui leido su- prasti, kad jis nebereikalaus, jog naftos suvalstybinimo įsta- tymas būtų raidiškai vykdo- mas. Jis nurodė, kad anglai su naftos suvalstybinimu sutinka ir bus deramasi tik dėl nuosta- tų, kurie liečia anglų intere- sus. Manoma, kad čia Mossa- degh turėjo galvoje nuostatus, kurie paliečia anglų naftos įmonių nusavinimą. Panašų pranešimą Mossadegh padarė ir parlamente, kur tik vienas atstovas ministrį pirmininką dėl pradedamų derybų pavadi- no išdaviku. Jam pritaria ir kraštutinių nacionalistų bei komunistų spauda. Bet kiti at- stovai ir vyriausybės nariai y-

ra linke labai neužsispirti, nes tuo būdu gali kraštas patekti į didelius finansinius sunkumus.

PASKUTINIS BANDYMAS

New Yorkas. — Pereitais metais prez. Trumano pasiūly- tas pasaulio nusiginklavimas Jungtinių Tautų kontrolėje baigiamas įvilkti į rezoliucijos rėmus. Rezoliucija bus pasiū- lyta svarstyti Jungt. Tautų sesijoje Paryžiuje šį rudenį. Planas numato 'nusiginklavi- mą, bet kartu ir tarptautinę inspekciją.

Sovietų Višinskis tą pasiūly- mą sutiko tada palankiai. Da- bar Rusijai bus suteikta pasku- tinė proga pasakyti ar ji su- tiks su savo karinių pajėgų tarptautine kontrole ar ne. Jei- gu ir šis bandymas nepasiseks, tada jau nebebus sąjunginin- kams jokių abejonių dėl savo karinių jėgų stiprinimo

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Anglų sosto ipėdinė princesė Elzbieta su savo vyru spalio mėnesį atvyks į JAV aplankyti prez. Trumano.

• Buvęs Vokietijos valstybinio banko prezidentas Dr. H. Schachtas atvyko į Indoneziją, kur bus vyriausybės finansinis patarėjas.

• Vakarų Vokietija ir Japonija pasirašė naują prekybos sutartį, kuria numatoma į metus pasikeisti 30 milijonų dolerių ver- tės prekėmis.

• JAV atstovų rūmai priėmė įstatymo projektą, kuriuo drau- džiamą teikti JAV pagalbą tiems kraštams, kurie Sovietams ar jų satelitams parduoda karines medžiagas.

• Čekoslovakijos urano kasyklose kilo darbininkų maištas. Susirėmimo su policija metu 60 darbininkų žuvo ir 200 suimta.

• Vakarų Vokietijos surinktais duomenimis, ligi šio laiko iš sovietinės Vokietijos yra pabėgę pusantro milijono vokiečių.

• Bad Ischl, Austrijoje, atidaryta pasaulinė skautų jamboree. Joje dalyvauja 47 tautų 15.000 skautų.

• Bulgarijoje areštuoti keturi komunistinės vyriausybės mi- nisteriai ir keturi generolai. Pašalinta iš pareigų daug aukš- tų valdininkų. Suėmimai ir salinimai vyksta ryšium su ūkio pa- krikimu.

• Prieš galimą Sovietų agresiją Vakarų oro pajėgoms sustip-rinti į Vokietiją šiomis dienomis atvyko 1183 JAV lakūnai.

• Japonijos finansų ministris Ikeda pareiškė, jog po taikos sutarties pasirašymo Japonija stengsis gauti iš JAV paskolą.

• Iš Sudetų ištremtus ir dabar lenkų valdomose srityse gy- venančius vokiečius Sovietai numato grąžinti atgal priverčiamie- siems darbams. Panašiai numatoma grąžinti ir iš Vengrijos, Rumunijos ir Bulgarijos ištremtus vokiečius. Tai paliestų apie 200.000 asmenų.

• Kinų komunistų tarpe susidarė grupė, kur nori nuversti Mao-Tse-Tungą ir sudaryti koalicinę Kinijos vyriausybę. Kokios reikšmės šis Kinijos komunistų skilimas turės ateities įvykiams, šiuo metu dar neaišku.

INDIJA IR PAKISTANAS KALTINA VIENAS KITĄ

New Delhi. — Pakistanas pakartotinai kelia, kad Indija prie jo sienos telkianti savo kariuomenę ir tuo didinanti karo pavojų. Dėl šių Pakistano kaltinimų Indijos min. pirm. Nehru pareiškė, jog Indija samo- ningai savo dalinius laikanti 20 mylių nuo Pakistano sienos, kad išvengtų susidūrimų. In- dijos daliniai pradėtų žygiuoti pirmyn tik tuo atveju, jei pa- aiškėtų, kad Pakistanas ruo- šiasi pulti. Ta pačia proga Nehru piktais kėslais apkaltino Pa- kistaną. Kad Pakistanas galis pulti Nehru laiko įrodymu tą faktą, jog iš Pešavaro vieną brigadą Pakistanas perkėlė į Ravalhote prie Kašmiro. Taip

pats ir kiti Pakistano daliniai telkiami Kašmiro pasieny. Dėl to ir Indija pradėjusi savo da- linių telkimą. Indijos vyriausybės atstovai taip pat pareiškė, kad jie turi žinių, jog Pa- kistanas planuoja įsivaižą į Kašmirą.

Trukdantis laikas rankų paspaudimas

Berlynas. — Sovietinėj Vo- kietijoj zonoj pradėta akcija prieš sveikinimąsi rankos paspaudimu. Komunistai apskai- čavo kad dėl to netenkama kasdien 37.000 darbo dienų, nes zonos gyventojai kasdien praleidžia tris milijardus du šimtu milijonų sekundžių pa- spaudami vienas kitam ran- kas.

Washingtono įvyko konferencija Vakarų Europos armijos ginklų standartavimo rei- kalu; dalyvavo (iš kairės į dešinę): JAV. armijos sekr. F. Pace, Prancūzijos gynybos min. J. Moch, Anglijos gynybos min. E. Shinwell ir Kanados gynybos min. Br. Claxton.

Dr. Kazys Sruoga - Veržikas

KODĖL KANADA NE 49 JAV VALSTYBĖ?

- Kanada Anglijos įkaltas Amerikai
- Kanada Amerikos taikos ir karo vartai
- Ar Amerika sieks Kanados kada nors?

CICERO, ILLINOIS. — Amerika švenčia savo nepriklausomybės šventę liepos 4 dieną, o Kanada tik tris dienas anksčiau — liepos 1 d. Amerikos „amžius“ — 175 metai, gi Kanados 74 metai. Kasdieniniame gyvenime ne daug kam ir į galvą ateina, kad Kanada nėra Amerika, kad Kanada nėra net gi respublika. Kanada yra Britų imperijos dalis ir Anglijos karalius yra Kanados karalius. Kai užsienai kalbos apie galimą Amerikos karišką užpuolimą iš Sovietų pusės, tai visiems atrodo savaime suprantama, kad pirmoje eilėje turės ginti Kanados teritoriją. Žinoma, jei toks užpuolimas vyktų per Aliaską ar per Šiaurės ašigali.

Ir vis dėlto Kanada nepriklauso Amerikai. O juk gerai žinome, kad JAV besiplečiant, milijonai Amerikos kontinento žemės plotai vienu ar kitu būdu pasidarė JAV valstybėmis, kol jų skaičius pasiekė 48. Kaip gi atsitiko, kad Kanada nevirsto ir nevirsta, sakysime, 49-ta JAV valstybė? O juk gi yra faktas, kad tiek Amerikoje, tiek Kanadoje ne taip dar seniai buvo įtakingų žmonių grupės, kurios JAV ir Kanados vienokį ar kitokį susijungimą labai entuziastiškai propagavo. Ir dar vienas neginčijamas faktas. Anglija Kanados kariškai apginti nepajėgtų. Pažiūrėkime į žemėlapius — bus aišku.

Taigi kodėl Kanada ne 49 valstybė? Visų pirma Kanada yra Anglijos ir Amerikos užstatas — įkaitas. Kokiu nors „paastrėjimu“ atveju Kanada pirmoje eilėje „taptų“ JAV teritorija. Tai yra viena iš keletos priežasčių, kodėl Anglija niekur nebemėgino liesti Amerikos teritorijų. Nors viliojančių progų buvo ir labai daug.

Antra priežastis daugiau liečia pačias JAV. Kanados gynybas nuo priešų užpuolimo reikiama Amerikos gynymai. Jeigu Kanada būtų JAV valstybė, tai jos gynybas Anglija galėtų ir mažai rūpėti. Galėtų net gi būti priešingai. Anglija galėtų tokiu momentu pagalvoti apie prarastos žemės atgavimą. Visai gi esti. Juk buvo gi laikai, ir dar ne taip seniai, kada Anglija buvo linkusi iškeisti Amerikos draugystę į karišką sąjungą su Japonija. Ir tos sąjungos aštrus smaigalis būtų buvęs prie progos nukreiptas prieš JAV. Tai gi yra rimta priežastis norėti, kad Kanada būtų ir pasiliktu Anglijos dominija ir drauge Amerikos stipriai apsaugotas „priešambaris“.

Jeigu gi taip atsitiktų, kad Kanada pasidarytų visai niekam nepriklausoma — nei JAV, nei Anglijai — tai, žinoma, sudarytų gan pavojingą padėtį. Kanada galėtų pasidaryti Amerikos priešų įtakų sfera ir pagaliamu pulimo bėžė. Perdaug tamsūs Kanados jungimas į Pan-Amerikos valstybę, sąjūdį galėtų taip pat duoti ne visai JAV pageidautiną padėtį Pietų Amerikos valstybių atžvilgiu. Kanada, atsistojusi greta Pietų Amerikos valstybių bloko, galėtų sudaryti politinę persvarą JAV nenaudai. O juk ir be to JAV turi daug kelmų, benarpliodamas Pietų ir Centrinės Amerikos painiavas.

Todėl ir atrodo, kad Kanada ilgai dar pasiliks tokia, kokia ji yra dabar.

TREMTIES SKAUTŲ LAIMEJIMAS

Gegužės mėn. New Yorke buvo tarptautinis tremtinių skautų vadų suvažiavimas. Tame suvažiavime buvo sudarytas centras vardu — Skautų Sąjūdžio iš anapus geležinės uždangos konferencija (Conference of Boy-Scouts Movement from behind Iron Curtain). Suvažiavime apsvaistyti tremtinių skautų reikalai ir atitinkamų rezoliucijų forma buvo perduoti Tarptautiniam Skautų Biurui Londone, Anglijoje.

Siomien diomis iš TSB direktoriaus pulk. J. Wilsono gautas palankus atsakymas. TSB faktiškai pripažįsta tremtinių skautų vadų sudarytą naująjį organą (Konferenciją) ir pageidauja turėti su tos Konferencijos nariais — tautinėmis skautų brolijomis — betarpius ryšius. Dėja, tuo tarpu tremtinių skautų brolijos nėra atstovaujamos Tarptautinėje Skautų Konferencijoje, nes negali veikti savo tautinėse teritorijose. Tikimasi, kad ilgainiui

Naujas vokiečių transportas iš Lietuvos

Berlynas. — Siomien diomis atvyko į Berlyną iš Lietuvos naujas vokiečių transportas. Gražintieji iš Lietuvos vokiečiai yra visi labai apipylę. Be to, vykstant per Lenkiją, buvo iš jų atimta visa, ką jie tik dar turėjo. Nors kelionė truko 12 dienų, Sovietų įstai-gos jiems išdavė tik trims dienoms maisto.

Jungt. Tautų delegacija vyksta deryboms į Kaesong.

SOVIETŲ ARISTOKRATŲ KLASĖ

Buvo kitkart armija, kurios kareiviai ir karininkai dėvėjo tas pačias nuplyšusias uniformas. Kareiviai neprivalėjo karininkus sveikinti ir prieš juos ramiai temptis. Nebuvo laipsnių ženklų nei ordinų. Naujokas galėjo su popirusu rankoje stovėti prieš pulko vadą ir tasai pulko vadas prieš kautynes turėjo tuo reikalu atsisukti kareiviui, nes jis tu kareivių vadu buvo išrinktas. Tai buvo 1917 m. „Raudonoji Armija“.

Dabar Sovietų karininkas a vi auktšais aulais batus, dvi apmetpą, su auksiniais antpeiais mundurą, ir išdidžiai laiko ranką ant lenkto kardo rankenos. Tai kažkas tarp kareivio atomo ir senovinio prūsų karininko, apie kurį buvo sakoma, kad vietoj naktinių marškinų dėvi šarvus.

Pradžioje dirbtelkime Sovietų generolo uniformą, kuri yra šešių rūšių — tarnybai, paradiui ir t.t. „Draugas“ generolas dvi tamsias mėlyną apdarą, kuris — kad tai ir keistoka — labai dažnai siūtas kurios nors Vakarų sostinės siuvėjo. Jo mišinių rankovių atraitai yra raudono alksomo. Igi ir platus auksiniai antpečiai jo pečius daro dar platesnius. Kelinės plačios, bent kiek rytietiško stiliaus, su purpurinės spalvos iš abiejų pusių užsiuvomis, kurių galai dingsta tokiuose ilguose batuose, kad draugas generolas nė kojų nebegalai kaip reikiant sulenkti. Diržas taip pat auksu papuoštas, kaip ir pentinai bei sagos. Tik kardinio sidabro spalvos, su dramblio kaulo rankena ir pakabintas ant raudonos porte-epė. Munduras taip pasiūtas, kad užsegamas prie pat dešinio peties. Tuo būdu jo savininkas gali iš eilės sukabinti ant krūtinės ligi penkiolikos medalių.

Užsiminus apie kardą, reikia pastebėti, kad jis Sovietų karininkui yra ne tik puošmena, bet turi ir tam tikros „vidujinės“ reikšmės. Tai jo didybės simbolis. Dėl to Sovietų karininkas ka tik į lovą gulti su kardu nelipa. Net tankų ir lakūnų karininkai ir savo mašinas be kardo nesėda.

Viešpataujanti klasė

Kad Sovietai šiandien yra tipinga klasinė valstybė, niekas daugiau nebegalai abejoti. Bet aukštųjų karininkų klasė jau yra ten tapusi nebe paprasta, bet tiesiog antžmogijų klasė. Ir tai lemia ne tik tai, kad aukštieji Sovietų karininkai gauna maždaug dvidešimt kartų didesnę atlyginimą, kaip kvalifikuotas darbininkas. Net ne tai, kad jiems yra specialios parduotuvės ir tik jiems skirti restoranai. Net gi atskiri klubai „ligi majoro“, „ligi pulkininko leitenanto“ ir „ligi generolo“. Jie yra tapę didesni aristokratai ir valdovai, kaip buvo caro karininkai. Jie važinėja luksuosišiais automobiliais,

medžioja lokius, žaidžia tenisa ir polo. O tarnyboje kareivių gyvybė ir mirtis yra jų rankose. Kareivius mušti jau seniai leista ir tai plačiai praktikuojama. Pagal karinį kodeksą, Sovietų karininkas gali kareivį ir nušauti, kad „rimtoj padėty nesutruktų laiko“. O lengva suprasti, kad „rimta padėtis“ ir „laiko taupymas“ yra labai plačios sąvokos. Kareivis Sovietų karininkui niekad negali atsakyti tiesiog „tak“ — taip, bet būtinai „tak točno“ — tikrai taip. Niekad negali atsakyti „niet“ — ne, bet būtinai „nikak niet“ — tikrai ne.

Siuo būdu Sovietų karininkas jau nebesijaučia žmogus, kaip visi kiti, bet savotiškas antžmogis.

Ordinų ir privilegijų lietus

Kas atkreipė dėmesį į gen. Zukovo paveikslą, lengvai galėjo pastebėti, kad jis žymiai

pralenkė Hitlerio maršalo Geringo ordinų rekordą. Šita sovietinė ordinų infliacija kyla iš to, kad vieną ordiną seka visa eilė kitų. Jei kuris, pav., gauna Raudonosios Žvaigždės ordiną, tai automatiškai gauna Lenino ordiną ir Sovietų Sąjungos didvyrio vardą.

Su ordinais gaunamos ir privilegijos. Šalia kitų finansinių pirmenybių, pav., toks „didvyris“ gali nemokamai važinėti po visą Sovietų Sąjungą. Oficialiai pripažintas „Sovietų Sąjungos menininkas“ taip pat dar iškala jo biustą, kuris pastatomas jo gimtosios vietovės svarbiausioj aikštėj. Jeigu divtas žvaigždės gauna, jo statula padaroma net natūralaus dydžio.

Su tokiu „draugu“ didvyrių palyginkime Sovietų kolchozininką ar bus aišku, kokia „neklasė“ valstybė yra Stalino imperija.

PAKABINS NAUJĄ MENULĮ

Š. m. rugsėjo 3-8 d. Londone vyks antrasis tarptautinis astronautinis kongresas, kuriame įvairių kraštų „tarptautinio susisiekimo“ atstovai svarstys savo planus ir projektus. Vienas iš pagrindinių konferencijai paruoštų projektų yra tarpinės stoties pakelimo ir mėnulio įrengimo projektas.

Tarpinės stoties klausimu buvo imta plačiai domėtis nuo 1949 m., kai buvęs JAV gynybos sekretorius J. Forrestal oficialiai paskelbė apie amerikiečių sąsumos, oro ir laivyno pajėgų pastangas išdirbti oro stočių programą. Prieš tai apie tarpinę stotį ir mėnulį galvojo tik nedaugelis fantastais pramintų mokslininkų.

Iš tikrųjų tokios tarpinės stoties idėja yra labai drąsi ir nė vienas, net ir labai išradin-gam, protui gali kelti abejonių. Tuščioj erdvėj juk nėra jokio kablo, ant kurios tą stotį galima būtų pakabinti. Jos laikymas erdvėje priklausytų tik nuo stoties masės ir greičio.

Teoriškai techniškoji tarpinės stoties problema yra gana paprasta. Reikia tik tam tikram nuotoly nuo žemės suteikti raketai tokį greitį, kad jos skridimo ir svorio jėgos viena kitą atsvertų, kitaip sakant, kad raketos svoris neleistų jai per toli nuo žemės atitrūkti, o jos svorinį lygus greitį neleistų jai nukristi ant žemės. Tuo būdu raketa pastoviai ratu bėkeliu aplink žemę, nesudegindama daugiau nei lašo kuro, virstama tuo būdu dirbtiniu mėnuliu, seniai svajojama tarpinė stotimi. Raketos greitis ap-sprendžia jos nuotolis nuo žemės. Juo arčiau žemės tuo didesnis turi būti greitis. 557 km. aukštyje tarpinės stoties greitis turi būti 7582 m/sek., 1000 km. aukštyje 7350 m/sek.,

1669 km. aukštyje 7039 m/sek. 42.000 km. nuotoly nuo žemės tarpinė oro stotis aplėktų žemę lygiai per 24 val., praktiškai likdama kyboti viršum tam tikro žemės taško, kadangi ir žemė kartu sukasi.

Jei pasisektų transportinėmis raketomis pristatyti į tarpinę stotį kuro, tai toji stotis galėtų tarnauti kaip kuro rezervuaras, iš kurio į mėnulį skrendančios raketos pakeliui galėtų papildyti savo kuro atsargas. Londono diskusijų programoje numatyta svarstyti kuro pristatymo, stoties įrengimo ir kitų klausimai.

SOVIETŲ KARININKAI VOKIEČIŲ UNIFORMOSE

Bonna. — Iš sovietinės Vokietijos zonos pabėgęs „laudies policininkas“ pareiškė, kad tos policijos apmokymą atlieka vokiečių uniformomis apsilvę Sovietų karininkai.

Kas bus pasaulio pabaigoje:

ŽMONĖS SUŠALS AR SUDEGS?

Siemet saulė perdaug nekai-tina. Miestuose žmonės džiaugiasi, o vasarotojai liūsta. Bet būtų dar liūdniau, jei saulė visai sustotų švietusi, arba pradėtų negailestingai kepti. Jei ji paliautų šildžiusi, žemė sušaltų į kietą raga. Jei imtų bent kiek stipriau kaitinti, viskas išdžiūtų ir išgaruotų. Ar šiaip ar taip, žmogui nebūtų vietos žemėje. O taip turės kada nors atsitikti. Tat kiek dar laiko žmonės galės gyventi ir kivi-rėtis Korejoje, Persijoje ar Maskvoje?

Pabandykime apskaičiuoti

Saulė mūsų žemei yra labai „šykšti“: ji atiduoda mums tikrai dvi milijardines dalis tos energijos, kurią išlieja į plačiausias erdves. Bet ir to mums užtenka. Daugiau nenorėtume. Gal tik norėtume, kad saulės dovanos lygiau būtų žemei išdalintos: ašigaliuose amžinus sniegynus nutirpdytų, o dykumoms savo šilumą prilaikytų. Sužydėtų tada sodai visoje žemėje. Bet ar nepaskandintų jų sutirpę ledynai ir pritvindę marios? Geriau jau tebūna, kaip yra.

O yra taip, kad saulė mums teikia 500.000 trilionų HP (arklio jėgos vienetų, kuriais energija skaičiuojama). Jei žmogus imtų skaičiuoti dieną ir naktį, kas sekundę po vieną vienetą, tai jis turėtų gyventi 32 milijardus metų ir suskaičiuotų tik vieną trilioną. O kur visi 500.000? Tai bent jėga! Geras keturių motorų keleivinis lėktuvas traukiamas tik-tai 10,00 HP. Jis nei dulkės nevertas, palyginus su saulės energija.

Jei norėtume saulę pakeisti arklį jėga, tai kas sekundę turėtų atsirasti po 500.000 arklių, ir tik per 32 milijardus metų jų pakankamai prisiaugin-tume. Bet kur jie ir sutiltų? Arklidžių jiems negalėtų pasta-tyti nei Stalino stachanoviečiai. Saulė visus aplenkia, visus aprūpina ir visiems šildo bei šviečia — geriems ir pik-tiems. Bet ar ilgai ji šildys?

Jei saulė aptemtų...

Prieš praėjusį karą buvo ro-domas filmas, paremtas mokslininkų apskaičiavimu, kad saulė vis silpnėja, „pailsta“ ir mažiau bešildo. Buvo parodyta, kaip ji vis tamsėja, o žemė ledėja. Augalai nykė, žvėrys gaisė, o žmonės vis traukėsi į šiltesnius kraštus. Pagaliau likę tik du žmonės. Jie klampo-ję giliu sniegu, siautėsi kailiais, bet mirtis vis artėjusi. Paga-liau pajutė, kad ir jiedu stingsta, ir sustingę.

Žiūrint to filmo, atrodė visai patikimas dalykas, kad toks yra žemės galas — pabaiga visų žmogiškų kivi-rėjų, draskymo-si ir nesantaikos. Pabaigoje vi-siems užteko ir žemės turty, ir vietos, ir garbės, tik pritrūko saulės. Ji aptemo. Ir šv. Rašte pasakyta: „aptemus saulė, mėnulis nebeduos savo švie-sos, žvaigždės kris nuo dan-gaus ir dangaus galybės bus pajudintos.“

Filmas toliau neberodė, kaip tos dangaus galybės bus pajudintos, kaip pasirodys kryžius debesyse, kaip visi bus suva-dinti į paskutinį teismą: ar jie būtų sušalę ar sudegę. O gal mes tikrai sudegsime, o ne sušalsime?

O jei saulė perdaug įkaistų...

Dabar, atominės energijos amžiuje, mokslininkai iškėlė naują mintį, kas bus su saule, o tuo pačiu ir su mumis. Mes juk prie saulės taip prikabin-ti, kaip automobilio motoras prie gazo. Tik saulės pečius nekū-rianamas nei gazu nei akmenis anglimis. Bijoti, kai ji pritrūktų kūro, nėra ko. Labiau rei-kia baimintis, kad ji perdaug įkaistų.

Amerikietis fizikas Gamov kaip tik ir tvirtina, kad po 10 milijardų metų saulė pasida-rys karštesnė. Ji mus kaitina dėlto, kad jos viduje yra mil-žiniška atominė laboratorija, kuri vandenilį paverčia heliju. Jis gi, kaip kokia „pluta“, ap-traukia saulę ir neleidžia iš jos prasiveržti dar didesniai ener-gijos kiekiui. Bet tos energijos saulės viduje vis rinksis dau-giau, temperatūra vis kils ir saulė vieną kartą švystels visu savo kaitrumu, kaip tai yra su kitomis žvaigždėmis. Saulė, pa-lyginus, yra dar visai „jauna“ žvaigždė (turi tik kelis milijar-dus metų) ir jos dar laukia „šviesi“ ir „ugninga“ ateitis, kaip ir kiekvienos jaunosios.

Be to kas tada atsitiktų su žemės jaunuolėmis ir jaunuoi-liais, kurie, sakysime, po 10 milijardų metų rengtų vestu-ves? Pirmiausia pritrūktų ne tikėtai vyno, bet ir vandens, kur-is Kanoje buvo stebuklingai vynu paverstas. Viskas vanduo virstų garu. Vietoje okeanų liktų tiktaai gilios duobės su nusėdusiu laivu laužu. Žemės paviršiuje viskas nusiltų. Žmonės turėtų raustis giliai į žemę (bet kaip ten gyvensi?) arba keldintis į kurią šaltesnę planetą. Kas gali žinoti žmo-gaus išradinumą? Jau dabar kai kas svajoja pasiekti mėnu-lį. Pasaulis platus, ir erdvėse visatos plotuose, rasi, yra koks kampas, kur galima būtų lais-vai gyventi ir be kruvinų karų ar revoliucijų? Nusiminti nėra ko, ypač tiems, kurie ketina gyventi... milijardus metų.

O vienas dalykas vis dėlto yra tikras

Gali praėti milijardai metų, bet nepraeis nei viena jotą iš to, kas pasakyta: „Tuomet vi-sos žmonių giminės raudos ir išvys žmogaus Sūnų, ateinantį dangaus debesyse su didele ga-lybe ir didenybe.“ Ar tai seks po to, kai saulė aptems išseku-si, ar stipriai sušvitusi, ar to-kia, kaip dabar matome, žmo-gui tai neturi reikšmės. Spėlio-damas jis čia nieko sau padėti negali. Geriau padarys, jei ne-sitiks milijardus metų gyven-ti, o patikės, kad vieną kartą reikės su Dievu akis į akį susi-durti. Gal rytoj, o gal dar ir šiandien? Kas žino?

FILMOS - ŠOKIAI

Šeštadienį, rugpjūčio mėn. 18 d., 8:30 val. vakare

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1833 MADISON ST., (Forest Ave. Stotis) BROOKLYN 27, N. Y.

VYTAUTAS BELECKAS

rodys sekandias filmas: a) Lietuvių futbolo komanda, b) Lietuvių olimpiados 2-ji dalis ir c) Nepriklausoma Lietuva.

Po filmų šokiai, grojant Alg. Kačanausko orkestrui.

ĮZANGA TIK 50 c.

VISI KVIEČIAMI ATsilankyti

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

456 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

65-43 Grand Ave.

Gyvenimo vieta

Maspeth, N. Y.

Tel. TWining 4-8087

KLAUSYKIT RADIO!

KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —
FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATŲ KAINA
Domestic yearly \$5.00	Amerikoje metams \$5.00
Brooklyn, N. Y. \$5.50	Brooklyn, N. Y. \$5.50
Half year \$3.00	Pusei metų \$3.00
Foreign \$5.50	Užsienyje \$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENmore 5-7068

DAR VIENA SUKTYBĖ

Maskvos raudonieji sukčiai laikosi visiems pasaulio sukčiams būdingos taktikos. Atsižvelgdami į aplinkybes, jie pradeda šaukti, grąsinti arba vėl prabyla saldžiu balseliu. Bet tikslas visuomet tas pats — apgauti.

Neseniai Maskva apsiutojusi šaukė prieš "amerikiečių imperialistus." Bet dabar staiga pradėjo labai "draugišką" aiškinimą. Girdi, kuriam čia galui ginkluotiems Vakarams. Pasaulis platus, ir jame Sovietai ir Vakarai gali puikiai vienas šalia kito sutilti. Šiam naujam savo išradimui skelbti išleido net anglų kalba laikraštį.

Is kur toks staigus pasikeitimas? Juk tai priešinga visų komunizmo vadų skelbiamai teorijai, kad komunizmas ir jų vadinamas kapitalizmas negali vienas šalia kito pasauly išsisekti.

Už tos Kremliaus propagandos būgnininkų stovi Maskvos viešpatai, kurie niekad nei moraliskai nei kariškai nenusiginklavo. Visą laiką ruošė savo gyventojus karui ir kalė ginklus. Bet dabar jų tikslams būtinai naudinga laikinis atoslūgis. Nuo pastarojo karo pradžios jie prisijungė 200.000 kvadr. mylių su 21 milijonu gyventojų ir bent 11 valstybių "priglaudė" už geležinės uždangos. Dabar šį prarytą grobį dar jiems reikia baigti suvirstinti. Tai viena. Be to, Maskva vengia lemiamos kovos, kol jos ginklų ir atominė pramonė nepalengvės Vakarų. O ji dar ir jaučia, kad jos propaganda nėra ligi jos pagedaujanio laipsnio pakitusi Vakarų dvasiai, jos penktoji kolona dar nėra pakankamai gausi ir pasiruošusi veikti. Visam tam Maskvai ir reikia laimėti laiko, kad paskui galėtų ji nuspręsti, kada ir kur pradėti puolimą. O čia Vakarai pradėjo ginkluotis, ir ji nebegali laukti. Jei lauks, po tam tikro laiko nebegalės turėti vilčių, jog susirėmimą su Vakarais laimės. Negalės pasirinkti laiko, kada agresiją pradėti.

Šios aplinkybės verčia Kremlių imtis priemonių kaip nors tą Vakarų ginklavimą sulaukyti.

Žinodama, jog Vakarų tautos trokšta taikos, kad galėtų ramiai dirbti ir gyventi, Maskva ir griebiasi tai išnaudoti. Ji tikisi, kad Vakarų mases įtikins, jog Sovietų agresijos grėsmė esanti tik "karo kursytojų" prasimanymas, tos masės privers politikus ir kariškius atsisakyti plačių ginklavimosi planų. Ji taip pat viliasi, kad nustojusios bijotis sovietinės agresijos, Vakarų tautos vėl atsimins savo senus gincus, pradės skaldytis, ir dabar pradedės jungimasis subyrės. O Sovietams to tik ir reikia. Dar geriau pasiruošę, jie be didelio vargo jau kiekvieną paskirai sudorotų.

Laimė, kad per pastaruosius šešerius metus laisvasis pasaulis gavo jau pakankamai progos įsitikinti, kas yra iš tikro tie Maskvos viešpatai, ko jie siekia ir kokias priemones tam naudoja. Savo laikysena Sovietai labai daug Vakarų pamokė. Tiek daug, jog čia dabar tik viena kita kvailia galva dar gali patikėti sukties jų žodžiams. O tai yra laidas, kad Maskvai nepavyks netikėtai ir nepasiruošusi laisvąjį pasaulį užpulti ir praryti.

Jauni darbininkai Kanadoje rikiuojasi

Jaunų darbininkų organizacija JOC (Jouneuse Ouvrier Catolique) yra gimusi Belgijoje. Jos steigėjas yra kan. J. Cardijn. Iš Belgijos šis sąjūdis pasklido po visą pasaulį. Jis gyvai reiškiasi šiandien jau ir Kanadoje, ypač ten gyvenančių prancūzų darbininkų tarpe.

Ryšų su žosistų organizacijos steigėju kan. J. Cardijn keliame po Ameriką ir Kanadą Montrealį nesenai įvyko pasitarimas organizacijos reikalais, kuriame teko dalyvauti ir šių eilučių autoriui.

Ta proga teko susipažinti su Kanados žosistų vadais, pasauliečiais ir kunigais. Kanados žosistų centre gražiai dirba kun. Ares S. J. ir kun. Archambault S. J. Plačiai žinomas yra ir Montrealio žosistų centre dirbantis Tėvas Laramée.

Nuo kada Kanadoje pradėjo jauni darbininkai organizuotis? — klausiu kun. Laramée. Kas čia buvo tas pirmasis žosistų organizatorius?

Jaunus darbininkus katalikus Kanadoje pradėjo organizuoti kun. F. Roy, OMI. 1932 metais. Taigi ateinančiais metais sukaks lygiai 20 metų. Tai suaktį Kanados žosistai žada gražiai paminėti.

Kiek dabar žosistų gali būti Kanadoje?

Šiuo metu neturime tikslų duomenų. Pačiam Montrealyje turime apie 500 aktyvių vadų, kurių įtakoj yra virš 2000 jaunų vyrų ir mergaičių, dirbančių įvairiose fabrikuose ir įmonėse. Turimi mintyje tik prancūzišką organizacijos sektorių. Nesenai pradėjome darbą su angliška kalbančiais jaunais darbininkais. Tokių židinių turime jau ir kituose Kanados miestuose ir pramonės centruose.

Kaip jūs čia Kanadoje veikiate, kaip esate susikūrusi, parapijoms ar kokiu kitoku pagrindu?

Jaunų darbininkų sąjungos vienetai organizuojami fabrikuose ir įmonėse atitinkamos parapijos ribose. Parapijiniai vienetai yra apjungiami vyskupijos centru.

Ar turite žosistai Kanadoje įtakos į socialinių įstatymų leidybą?

Mes daugiausiai dėmesio kreipėme ligėsių ir konkrečių konfliktų likvidavimui darbininkų naudai. Organizacija palaiko ryšį ir stengiasi daryti įtakos į teismo personalą, kad jis vadovautųsi teisingumu ir pagarba žmogui.

Ar socialiniai įstatymai Kanadoje skiriasi nuo soc. Amerikos įstatymų?

Skirtumas yra labai mažas. Amerikos unijos turi nemažai

įtakos į Kanados unijas.

Kokias kitas organizacijas turite čia Kanadoje, kurios turi įtakos socialiniame gyvenime?

Žosistų sąjunga ruošia jaunims darbininkams vadus iš jų pačių tarpo. Ypatingas dėmesys kreipiamas čia į tokio jauno vado ideologinį ir socialinį paruošimą. Salia JOC turime dar National Syndicat of Canada. Čia kreipiamas dėmesys į konkrečias socialines problemas ir jų sprendimą. Ši organizacija yra didelė pajėga. Turime dar API, kuri skiepija jaunų darbininkų vadams apšalavimo dvasią, bet kartu supažindina juos su konkrečiomis socialinėmis problemomis. Šios or-jos turi savo kapelionus.

Kaip Kanados valdžia žiūri į šitas organizacijas?

Valdžios žmonės vadovauja si pas mus krikščioniška dvasia, sakyčiau, enciklikų dvasia. Tačiau jie pasižymi dideliu atsargumu, o todėl ir tam tikru konservatizmu, atsilikimu. Jie nelabai patenkinti žosistais ir sindikato žmonėmis, laikydami juos per daug pažangiais.

Koks šių katalikiškų darbininkų organizacijų ryšys su unijomis?

Susidarė tam tikras lygiavertumas, paralelizmas. Mūsų organizacijos šalia teisinio dalyko, palaiko ir ugdo apšalavimo dvasią: unijos pasitenkina darbu teisinėje srityje. Jos kartais daugiau gina unijos statuta, negu darbininką ir jo reikalus. Mūsų organizacijos kreipia ypatingą dėmesį į tai, kad jauni darbininkai jaustų didesnę atsakomybę ir nesibijotų iniciatyvos bei savarankiškumo.

Ar minėtie socialinių enciklikų sukakt?

Kažkaip nebuvo laiku praveista propaganda, minėjimai buvo bet be didesnio efekto.

Kokios tautybės žmonės turite žosistų tarpe? Gal yra ir lietuvų?

Žosistinis sąjūdis labiausiai yra paplitęs prancūzų tarpe. Dabar pradėjome darbą su grupėmis jaunų darbininkų, kurie kalba angliškai. Su lietuvišiais kontakto neturėjome dėl to, kad jie atvykę į Kanadą pradeda mokytis anglų kalbos. Gaila, kad naujai atvykę jauni katalikai darbininkai nebuvo įtraukti į katalikišką darbininkų sąjūdį. Daug jų paviliojo YMCA ir panašios organizacijos. Nenuostabu, kad paprastai nėra kas gina jų teises, kartais niekas jais nesirūpina.

Ka galėtumėt papasakoti apie Kanados episkopato laikyseną jaunų darbininkų ir socialinių problemų atžvilgiu.

linių problemų atžvilgiu.

Mūsų episkopatas yra labai jautrus socialinėms problemoms. 1947 metais Montrealyje įvyko milžiniškas tarptautinis žosistų kongresas. Episkopatas aktyviai dalyvavo ir kongresą parėmė. 1950 metais episkopatas išleido specialų kolektyvinį raštą darbininkų klausimu:

"Le Probleme en regard de la doctrine sociale de l'Eglise" (Lettre Pastorale Collective de Leurs Excellences Nosseigneurs les Archeveques et Evêques de la province civile de Quebec). Šis raštas yra jau išverstas į anglų ir ispanų kalbas. Kanados darbininkai katalikai dižiuojasi savo dvasiškių

ir žino, kad ji jautriai budi ir nuolat kovoja už jų reikalus.

Žosistų steigėjas kan. Cardijn lanko dabar jaunų darbininkų vienetus Pietų Amerikoje. Jo atsilankymas sustiprins jaunų darbininkų sąjūdį. Iš Pietų Amerikos jis atvyksta į New Yorką. Aplančios Šiaurės Ameriką jis vyks vėl į Kanadą.

Simtmečio klaida

Kongrese klausinėjamas MacArthur pasakė: "Didžiausia politinė klaida, kurią mes padarėm Pacifike per simtą metų, buvo leidimas komunistams paimti valdžią Kinijoje. Aš manau, mes turėsim mokėti už ją per visą simtmetį". Smulkiau tos klaidos didumą ima aiškinti Freda Utley nesenai išleistoje knygoje, pavadintoje "Istorija apie Kiniją" (China story). Autorė gimusi Anglijoje, jos vyras rusas, dingęs 1930 m. valymo. Ši knyga apie Kiniją nėra pirmoji: 1947 m. ji parašė "Paskutinė galimybė Kinijoj", kur buvo parodyta, kaip komunizmas baigia įsigalėti svarbiausiojo Azijos šalyje. Kai kur, sakoma, ji, buvusi komunistė, rodo daug šališko pykčio, tačiau apskritai imant jos knyga labai gerai dokumentuota ir tinkamai nurodo tą samąjį ir klaidas, kuriomis buvo praleista paskutinė galimybė išgelbėti Kinijos laisvę. Kas mums ta Kinija, jeigu visa židnų įvykių eiga neturėtų fatalios nesulaukus reikšmės, kuri gal tik vėliau visoj būnimoj pasirodys.

Kad 1919 m. Valstybės departamentas savo baltojoje knygoje atmetė visą atsakomybę už Kinijos įvykius, autorė išrodo buvus klaidą. Junitinų Valstybių diplomatai lemiama būdu narėmė komunistus dviem žvegiais: 1. slapto nražinimu Jaitoi (1945) rusams teisių Mandžūrijoje; 2. Marshall misija, kurioje jis suaudė kinus sudarviti koaliciją su komunistais. Toliau, parama Čiankai-šeko valdžia tikrumoj buvusi kelis kartus mažesnė, negu skelbė Valstybės Departamentas ir jo užtarėjai. Be to, didelė dalis tos paramos atėjo beveik metui vėliau, po to, kai didžioji dalis Kinijos jau buvo komunistų užimta.

Nacionalinės valdžios pieštmas reakcionieriška ir feodalinė, arba visai supuvusi, buvęs tendencingas ir perdėtas. Taip garbinama komunistų žemės reforma tikrumoj yra

dalies senųjų savininkų likvidacija arba anipalėsimas, paskui žemės išdalimas likusiems gyviesiems.

Idomi knygos dalis yra ta, kur autorė ieško visos nelaimės kaltininkų čia, politikų ir patarėjų eilėse, kur buvusi nulemta politika Kinijos atžvilgiu. Gana įdomu čia rasti tuos pačius vardus, kurie buvo keiliami garsiuose senatoriaus McCarthy kaltinimuose prieš metus su viršum laiko ir kurie kažin ar visi vykusiai pašiteisino. Čia pirmiausia vadovaujančių užsienių politikai figūra, kuri svyruoja tarp dviejų tezių: blogis ir gėris nors ir nesuderinami, bet praktikoje jie vis kaip nors susiderins. Amerikoj daugelio klaidingai tikima, komunizmas išnyks, kai kiekvienas galės valkyti vištieną, tuo tarpu kai faktai sako ką kita — neturtingiausios šalys (Airija) turi mažiausiai komunistų, o turtinga Čekoslovakija — daugiausia. Valstybės sekretorius priklauso tai rusiui amerikiečių, kurie save vadina liberaliais idealistais, bet tikrumoj yra materialistinės Markso filosofijos pratagonistai, sako autorė.

Toliau išvardijami visi tiesioginiai būdų vyriausybės politika veikę patarėjai ir netiesioginiai propagandistai, juodinė nacionalinė Kinija. Žymiausias iš jų buvo garsus Owen Lattimore, kuris savo liku gynėsi nuo šito vadinamo šmeižo. Jis pralenkė visus mokėline rafinacija, savo raštuose, kurie įkvėpė valdžios Tolinųjų Rytų politiką, gynė Kinijos komunistus ir Sovietų Rusiją kaip demokratiską, taikingą ir progresyvią kraštą. Pats generolas Stilwell laikė savo misijos Kinijoj karo metu jau reikalingo apginkluoti komunistus. Buvo visa eilė žurnalistų ir publicistų, kurie rašė ir recenzavo kitų parašytas knygas, kaskart priešdami vis tu pačius išvadu.

Sitai tik patvirtina iš kitur žinomą faktą, kad be proletarinio komunistinio šmokso kai

kuriuose kraštuose egzistuoja penktoji kolona iš intelektualų, kuri daugumo geriau maskuota, gal neturi partijos narių bilietų, bet kažin ar ne daugiau pavojinga.

Autorės išvada: — Illuzijos nyksta iš lėto, ypač jeigu asmeninė garbė priklauso nuo jų išlaikymo. Lemiantieji valstybės politiką dar turi illuzijų. Jie atsisuko prieš Rusiją tik dėl nepermaudajamos Maskvos priešiškybės prieš Ameriką. Bet dar vis išlieka manymas, kad komunizmas yra progresyvi jėga, jeigu jo Stalinas nebūtų iškriepęs, vis dar kludod prieti prie realistinės politikos.

JAUČIUS STEBINA

Ryga. — Latvijos komunistų partijos laikraštis "Cina" nesenai pranešė apie "didelį pasisekimą" primaisant į galvijų pašarą pušų ir eglių spvglių. Nuo jų karvės duodančios daugiau pieno, nes spygliuose esą A ir C vitaminų. Bet po kelių dienų vienas kolchozininkas skirtų provincijos laikraščiu paskelbė: "Paskutiniai metais dideli lietūs patenkė mūsų derliui. Dėl to kai kuriuose mūsų krašto kolchozuose pradėjo trukti pašaras. Anglijai ir šakos tinka pašarui šių medžių: beržo, epušės, klevo, topolio, liepos, gluosnių ir lazdynų. Gluosnių liepu šakomis negalima serti arklus. Ažuolo ir buko šakų galima pridėti 15-20%. Šakos turi būti sukaptos 1-2 centimetrij ilgio gabalais. Patartina sukaptas šakas pašutinti."

Kadangi buvai Latvijoje rečiau pasitaiko, matyt, jog šie nurodymai yra paremti praktika kitose Sovietų srityse.

Indijoje šiuo metu yra 4.491 katalikų mokykla su 900.000 mokinių, 42 kolegijos su daugiau kaip dviem tūkstančiais mokinių, 372 dispenseriai, 85 ligoninės, 10 leprozių, 302 našlaičių prieglaudos su 24.457 našlaičiais ir 47 senelių prieglaudos.

UPĖ

A. ŽILVINAS

Ponas Sidabras, mokyklų inspektorius, sulinkęs sėdėjo prie stalo. Šiandien — mokytojų konferencija. Jis turi pasakyti programinę kalbą, perkūnais griaudėti, kad visi išlįstų iš savo neveiklumo kiauto! Triūsė jis, lipdė sakinį prie sakinio, bet vis ne taip, ir gana. Trenkė pieštuką ir atsikėlė.

Kambaryje taip karšta, kad nežinau, kur dingti. Šutintė šutina, o čia — rašyk kalbą!

Pravėrė langą, iškišo galvą ir atsikvėpė taip lengvai, taip gaiviai! Pakalniau, po pat langais, lenkiasi upė. O ji spindi, kaip veidrodė, tartum pati prašo: at-eik, pasimaudyk, ir kalba savaime atsiras.

Už sodelio tvoros krūmai kelia žalias kepurės. Ten vaikai, įmerkę meškeres, kuždasi ir juokiasi. Perpyko Sidabras, kad tie piemengaliai vėl maišosi po langais.

— Jūs čia vėl atsilivkote! — užgraudė rūšiai.

— Pone, mums čia žuvys kimba, — atsiliepė nuo vandens balsai.

— Aš jums parodysiu: žuvis!

Meškerės pakijo ir nubėgo tolyn. Vaikai žino, kas yra mokyklų inspektorius ponas Sidabras!

Jis vėl atsisėdė prie stalo, paėmė pieštuką, bet nugara bėgte bėga prakaitas, — galėtum net baltinius skalbti. Ir mintys galvoje, rodos, kaip bulvės šunta.

— Kvailas aš ar ką! — trenkė jis pieštuką, — išsi-maudysiu!

Niekio nesakęs nei žmonai, nei vaikams, palikęs popieriaus lapus ant stalo, Sidabras išdrožė papūpą.

Dešinėje tiesėsi aukšta vienuolyno tvora, sukrauta iš didžiulių akmenų. Jis pažvelgė į ją ir pagalvojo, kaip tie pranciškonai žveriasi savo abite per tokias kaitras! Upė čia pat, eiti ir maudytis!

Už vienuolyno sodo surado patogią vietelę ir jau norėjo rengtis, bet krūmuose pamatė tuos pačius meškerkočius.

— Ir vėl jūs čia! Nė pasimaudyti negalima! — užgraudė Sidabras vaikams.

Šie stvėrė savo terikes ir nubindzeno. Inspektoriaus atsisvalgė, susirado pakrumėje patogią vietelę, išsirengė ir šoko į vandenį.

Suteleskiavo, susiūbavo vilnys, ir vėsus upės glėbys maloniai apkabino Sidabrą. Tai bent malonumas, tai bent džiaugsmas! Taškosi, krykščia, sukasi kulverstiniai ir nardo. Pridusės atsiverčia ant nugaros ir plaukia plaukia. Viršų — debesėliai lyg vėduoklės mosuoja. Ir gera jam plaukti ir džiaugtis, ir save išvaduoti kvailiu, kodėl neatėjo anksčiau ir neišsimaudė. Staiga prieš save pamato didelį akmenį, išsikisęs iš vandens. Pridusės išrojoja ir išsitiesia. Saulė plieskia, lyg ugninėm rankom glosto kūną. Gulėk ir išsėkis! Ir kodėl čia neatiesniau popieriaus ir pieštuko, čia tai parašyčiau ugningą kalbą! — galvoja inspektorius ir renka mintis, dėlioja sakinius.

Tuo pačiu metu vienuolyno sode vaikščiojo Tėvas Pranciškus. Mokytojų konferencijoje jis skaito paskaitą, ilgą ir sunkią. Visą valandą kalbės. Dabar sode nori susikaupti, visa gerai pergalvoti, kad jo žodis nepaslytų. Bet saulė trenkė trenkia į sodą, į takus, kus jis vaikšto, ir prakaite baigia sumirkti jo abitas.

Is sodo kampo pamato upės vingį. Vanduo toks skaidrus, toks malonus.

— Eisiu ir išmaudysiu savo brolių asilą (taip jis va-

dino savo kūną). — Bus jis tvirtesnis konferencijoje.

Pravėrė sodo vartelius ir mato: gluosniuose sėdi vaikai ir meškerioja.

— Kas čia dabar?! Kaip beždžionės! Dar vandenį įkrisite, — išbarė Tėvas vaikus.

Šie pakėlė meškeres, susirinko terbeles ir nukulniavo paupiu tolyn. Šnairam žiūrėjo jie į vienuolį ir kažką kuždėjo josi.

Tėvas Pranciškus nuklupsėjo paupiu tolyn, susirado patogią vietelę. Nusirengęs, popotriavęs pamažu įbrido į vandenį. Ir jį pagavo tas pats vandens džiaugsmas. Ir taškėsi, sukosi, plaukė atsivertęs ir stebėdamas baltus debesėlius. Tai vėliavos per procesiją, — palygino juos.

Upė teka ramiai, iš lėto, bijodama išbudinti snaudžiančių meldų, įmerkty gluosnio šakų. Ramiai teka laikas, ir jo niekas neskaity, neprisimena konferencijos, nes upė tokia maloni ir gaivi.

Staiga ant akmenų gulėjęs Sidabras pasikėlė. Per daug saulė jį įdeginė. Prisiminė ir konferenciją ir savo kalbą. Dabar jis grįš ir viską padarys. Atsistojęs apsižvalgė. Kur siekė akys, upė buvo tuščia ir rami. Pokštelėjo vandenin ir nuplaukė prie alkšnių, kur padėti jo drabužiai.

Išlipęs krantan pasigimnastikavo, nubrakė vandens lašus ir ėjo apsigręnti. Staiga sustojo! Drabužių nėra! Padėjo juos po alkšniais. Žvalgosi šen ir ten, žengia giliau į krūmus ir mato — guli ištiestas pranciškono abitas.

— Ir vienuoliai maudosi, bet mano drabužiai! — lenda į krūmus, grįžta vėl krantan, apsuka aplink keletą metrų, bet nėra, ir gana.

Pagauna nerimas. Nori užsirūkyti. Sudaužia ranka per šlaunis, tartum būtų apsilvilkęs. Nusikeikia ir

atsimena, kad popirosai paliko kelių kišenėje. Susi-nervinęs dar giliau lenda į krūmus, išmaiso visus žilvyčius, suka ir suka aplink, bet drabužių kaip nėra taip nėra.

Staiga jam atėjo mintis, kad vienuolis paslėpė drabužius. Priėjęs pakėlė abitą ir pamatė popieriaus pluoštą.

— A, Tėvas Pranciškus maudosi! Išdaigus jis! — palauksiu, juk ir jam reikia į konferenciją — sėdasi į žolę ir valandėlę ilsis. Bet laikas bėga, ir nežinau, kuri dabar valanda.

Atsikėlęs žvalgosi į upę. Visur tylu, nei žuvelė nepliauksteli. Šūkteli. Garsas nuskardena toli toli, bet niekas neatilsilia. Jlipa į gluosnio pašakes, kad toliau matytų, bet upė rami ir taiki plaukia pro šalį, niekur jokios gyvos dvasios nematyti. Tada šauna jam mintis: atėjo Tėvas maudytis, pasidėjo šalia drabužius, šoko ir nuskendo, o jo drabužius pavogė. Tokia nauja eilutė!

Nuskendo! Nuskendo! Tikrai taip bus. Neprateš maudytis, krito kaip akmuo ir nugarmėjo Reikia gelbėti! Šoko tiesiai vandenin ir pradėjo plaukti. Bet dabar pamatė, kad upė baisiai gili, net mėlynuoja jos gelmės, pulkas vyrų gali nugarmėti, ir jokio ženklų nebus. Reikia nerti, ieškoti, bet rankos vargsta, dūsta, mėlynai mėgina traukti kojas. Ir jis apsisukęs davėsi krantan. Išropėjo suknubuo ant žolės ir išsitiesė. Reikia gelbėti! Pranešti policijai, tegu išaukia specialistus ar gaisrininkus. Bet kaip! Jis nuogas. Upės srove jis beveik gali nuplaukti iki namų, bet tame tarpe yra malūno pylimas. Kaip ji pereisi, visi per langus matys — inspektorius nuogas, kaip beždžionė per akmenis karstosi. Nudistas. Išprotėjo!

(bus daugiau)

Lietuvybės pavasaris Putname

(29 liepos susijatinimo šventė)

Lietus pakilęs ties pačiomis galvomis — tik pratrūkt. Putnamo Seselės ir mergaičių stovykla nerimauja — kas bus, jei ta programa, kuri ruošė visą mėnesį, nebus kam parodyti, o vaisės, stovėdamos ant stalų, veltui lauks svečių nebuvėlių. O tie svečiai... važiuot — ne — važiuot... Na, bet kol lietus dar už kaklo nepila — važiuot, argi jau cukrinis!

Kas suvažiuo (o buvo daug suvažiuo) nepasigailėjo: lietaus nė lašo, o programa įdomi kaip reta.

Paprasti žodžiai — didelė teisybė

Pamaldos ore. Medžiai, gėlynai vakarykščiai lietaus išprausti, žiba ir kvepia. Šv. Mišias laiko vilnietis kun. Rimšelis. Plačiai žinomas savo nuširdžiais pamokslais kan. Kapočius paprastais žodžiais į klausytojų širdis deda didelę teisybę: lietuviais ir katalikais mus močiutės išaugino, tokie ir liksime; nors Seselės visko išsizada, nieko sau nereikalauja, bet mums patiems čia, Putname, daug ko reikia: reikia, kad lietuvaičių vasaros stovyklos čia didėtų, reikia, kad ir patys suvažiuavę turėtume kur pasimelsti; tad dėkime iš širdies, kur degamas būtinas mums patiems reikalas.

I Fatimos kaimelį

I tą kaimelį einame visi šiemet jau ne pievoj prapjautu taku, o meksikietišku, medeliais apodintu keleliu; pro mūrinį tiltą, pro grįstą tvenkinėlį... Tai vis kapeliono St. Ylos ir seselių darbas. Sakytum tai pirmųjų vienuolynų laikais, kai vienuolis pirmasis skina mišką, laukia uolą, plėšingį plėšia ir kaimietį žemės darbo moko.

Pasivaikiojimo Mergelių Marijos širdžiai akta, visų priartamas, skaito tas pats šio kaimelio "kultūrintojas" kun. St. Yla.

"Aš didžiulioji savo kenčiančia tauta"

Iš ten grįžtame prie lietuviško kryžiaus. Aplinkui medžių guotas, gėlynai, graži veja, tvenkinėlis. Tikras darbsio, grožio mylinčios lietuvišės darželio kryžiaus globoje.

Daktaras J. Leimonas, Nepriklausomybės kovų savanoris, bolševikų kalėjime kankintas, čia prabyla ir vyriškai pakelia balsą prieš trumparegius graudentojus, kad, esą, Lietuvos kancijos tai tik Dievo bausmė mums... O ką lietuvis persiekiojo, valdydamas net didžiulius rusų ir totorių plotus? Kurios tikėjimui naikinio? Kurias tautos vertę pamesti savo kalbą ir papročius?.. Kentėjo ir Kristus, o kur jo kaltė? Kur didžiųjų vyrų kaltė, kurie dėl teisybės mirė? "Aš didžiulioji mūsų kenčiančia tauta, Ja Dievas, kaip žiburiu į akis duria paklydime ir pasididžiavime užkietėjusioms tautoms..."

Giedame Lietuvos himną. Didinga, graudu... ne vieno akys ašaros...

Dabar pakrinkame po vienuolyno sodybą, ieškome pažįstamų, pietaujame, bandome laimę. Verta pažymėti senesniųjų lietuvių uolumas platinant loterijų bilietelius. Juk dažnai pat tą daiktą padovanojo, ir dabar dar vargsta, stūlo bilietelius, kad tik paremti seses.

Kaip greit išdygo nauja salė!

Stebimės, kaip iš, tiesiog sakant, "daržinės" išdygo puošni salė su kambariais stovyklautojams ar rekolekcijų dalyvėms! Kurie čia gerieji "aitvarai" padarė taip greitai, žino tik Motinėlis ir statybos komitetas su Rėmėjų Valdyba. Bet jaučiam, kad niekas už dyką nieko neduoda ir mes turim

padėti išbristi iš sk. u. Taigi toje puikioje salėje 100 laimėjimų geradariams ir puikių rankdarbių stalai laukia svečių.

Einame į spaudos skyrių, graibome naujienas, knygas. Vaisinamės Worcesterio ar Hartfordo gaminiams. Prof. Vasiliauskas per garsiakalbį tik diriguoja visiems ir visur. Gyva, judra, nuotaikinga.

Ateitininkų susirinkimas
Sodelio kampe ateitininkų susirinkimas, virtęs tradicine tokios gegužinės dalimi. Pirmininkauja Gražulis kviečia kalbėtojus čia pat improvizuoti; skamba linksmos dainos, sutraukdamos vis daugiau publikos...

Mergaičių stovyklos pabaigtuvės

Visą liepos mėnesį čia stovyklavo apie 150 mergaičių (25 čia gimusios). Stovyklai vadovavo seselės: Felicija, Benigna, Veronika, Kristofora ir kt. Deklamuoti mokė akt. H. Kačinskas, dainuoti — muz. Beinoris, lietuvių literatūros ses. Felicija Rogalskytė, Al. Skrupskelienė (pasiruošusios ir patyrusios liuanistė pedagogės, labai tinkančios ir parapijose mokyklose liuanistikai dėstyti) ir J. Aistis. O mažai lietuviškai mokančioms apie Lietuvos kraštą, jo praeitį ir žmones kalbėdavo M. Avietėnaitė. Mergaitės turėjo 3 literatūros vakarus, kuriuose dalyvavo J. Aistis ir H. Kačinskas; du lauzus, 3 koncertus, vadovaujamas muzikės E. Ecker, ir vieną dainų bei šokių popietę; pačios skaitė referatus, diskutavo, deklamavo ir išleido net stovyklos laikraštėlį "Kibirkstėlės."

Garbingieji svečiai

I pabaigtuvės Tėvai Marjonai atvežė savo stovyklos berniukus, viso apie 60. Garbės suole sėdėjo Motinėlis Aloyza su žymiaisiais dvasininkais: poetu M. Vaitkum, kan. Kapočium, kan. Končium, prel. Ambotu, prel. Juru, Pranciškonų provinciolu Tėvu Vaskiu, Marjonų provinciolu Tėvu Jančium, kun. Vembre, ir kun. Vaitiekūnu. Pabaigtuvių programą tvarkė kun. St. Yla, o dainoms vadovavo J. Beinorius (Providence).

Mažosios dainininkės ir dainininkai

Pirmiausia mažytės "pupytės" užtraukė tėvynės pasiilgimo dainelę "Norėčiau aš keliauti", gyvą "Kalvelį", kuriam pačios pritarė plodamos rankytėmis. Stipriai padeklamavo A. Kurapkaitė ir Alytaite. Pasukio išėjo "vyrai kaip pipirai" ir energingai traukė "Ant kalno mūrai", "Augo girioj", kartu

su mergaitėmis padainavo "Isėjo tėvelis į mišką" (senieji klausytojai, prisiminę jaunystę Lietuvoj, ėmė dainuoti drauge!)

Vyr. mergaitės kaip liepaitės dainuoja

Vyresniosios mergaitės, visos lietuviškais drabužiais, kad net akys raibsta, svajingai, su būdingu rytų lietuviams įsibūnavimu padainavo "Giedu giesmėlę", "Ar aš tau, sese, neskaičiu", "Plaukia sau laivelis". Skardžių balsų kvartetas puikiai traukė "Aš per kaimo ulytėlę". Berniukai, parengti p. Serksnienės, parodė gražių ritminės gimnastikos pratimų; juokingai, virsdami kūlio, lenktyniavo maišuose, — ypač puikūs buvo mažieji bėgikai.

"Dieve, kad pirmiau taip būtų buvę..."

Mažytės šokėjos, pačios kaip kregždutės, pašoko "Bledingėlė" ir dar vieną šokį. O didesnėsios — "Šuštą" ir "Kalvelį". Šokėjas parengė ses. Veronika. Visą tą gražumėlį matydamos, ne vienas vyresnysis lingavo galva: tai, Dieve, kai mūs mergaitės ir vaikai čia, Amerikoje, augo, to viso nebuvė! O kas žino, jei tokie "dyvai", šventės būtų ėję čia pirmiau, gal mano vaikai lietuviškai kalbėtų ir būtų šiandien čia su manim...

Poetas M. Vaitkus išdalino geriausios lietuviškųjų dalykų mokinėms dovanas.

N. Stadininkaitė stovyklautojų vardu padėkojo Motinėlei ir visiems mokytojams bei globėjams. St. Lūšys tėvų vardu pasidžiūlėjo stovyklą, padėkojo pasiryžėms Seselėms, o jaunimui priminė ark. J. Matulevičiaus įspėjimą: "Saugokitės sumiesdionėti!"

Vienuolynas atlieka savo misiją

Mes maloniai paviesėjome vienuolyną, o vienuolynas baigė sunkų, bet šventą darbą. Mes lenkiame galvas prieš Putnamo Seselės, kad jautriai atsiliepią į degamą reikalą — gelbėti jaunimo lietuvių ir religiją! Jos užsėdėjo kieta pareiga bent vasarą mūsų mergaites ištraukti iš triukšmo, televizijos ir lietuvių žalojančios miesto aplinkumos. Ateivių ir čia gimusių mergaičių bičiulystė, dainos, estetiški tautiniai šokiai ir drabužiai tiek daug reiskia lietuviškai sielai, bres-ti.

Džiaugiesi, kad jau visa eilė vienuolynų stipriai suka lietuviškąją ratą, jauti, kad atūžia gyvosios katalikybės ir lietuvių banga ir nuplaus daug dulkų nuo lietuviškojo veido. Putnamo Vienuolynas — brangus to darbo pionierius!

V. KULBOKAS

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Lietuvos Vyčių Visuotinis Seimas įvyks New Yorke, Hotel Newyorker, rugsėjo 6-7-8-9 dienomis.

Centro Valdyba nustatė šiam seimui šūkį: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt."

Lietuvos Vyčių organizacija yra sena, ir šis seimas bus jau 38-tasis. Nuo organizacijos įsteigimo, kiekvienais metais Vyčiai susirenka didesniuose ar mažesniuose miestuose į savo metinį seimą, kurį organizuoja vietinė kuopa su Centro Valdybos pagalba. Šių metų Seimas, gal būt, bus didžiausias vyčių istorijoje, nes dabar organizacija stovi aukščiausiu lygiu kuopų ir narių skaičiumi, negu kada kitais metais buvo.

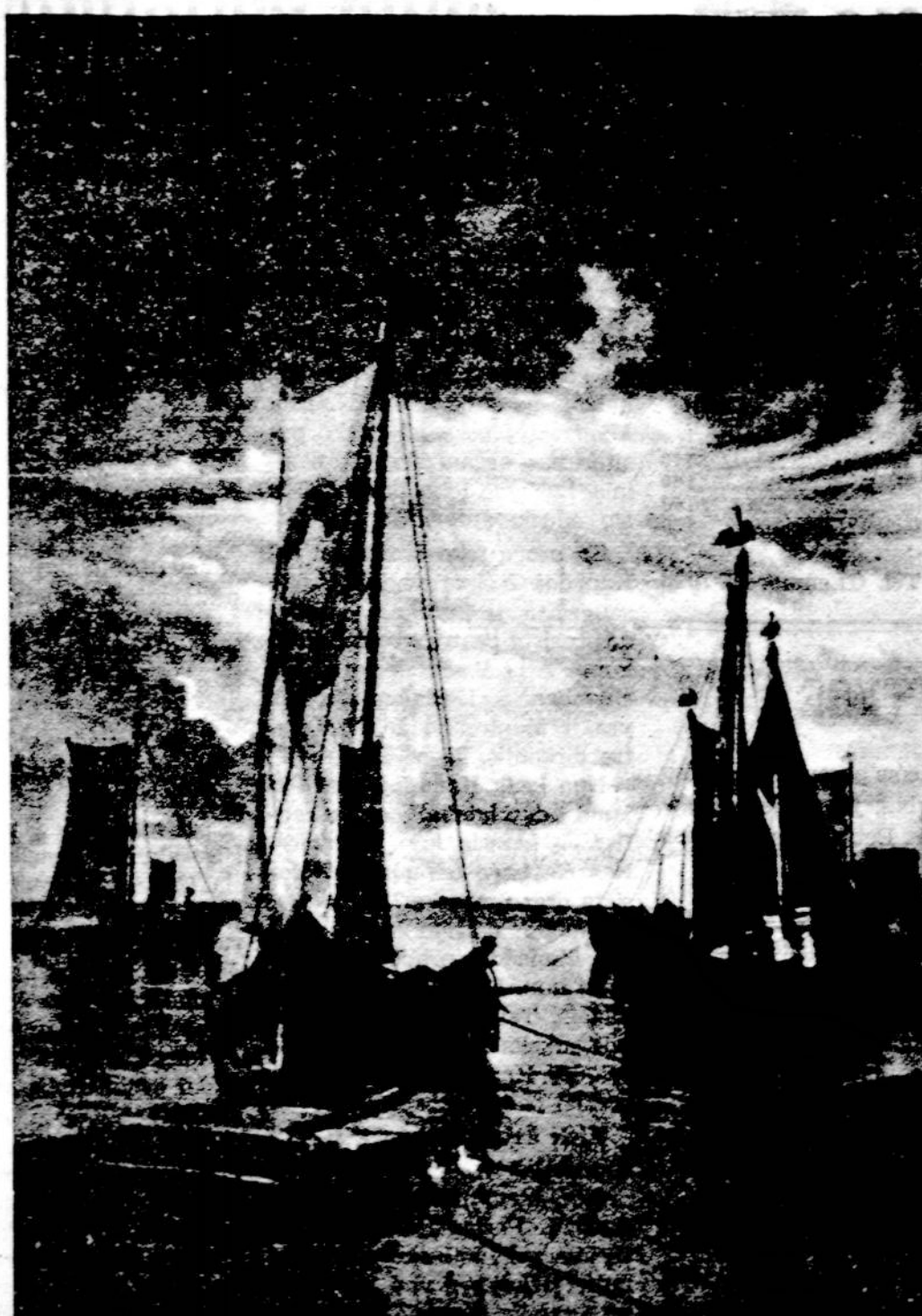
Seime bus svarbūs Centro Valdybos ir įvairių komitetų raportai. Lietuviškųjų reikalų komiteto pirmininkas kun. Jonas Jutkevičius padarys pranešimą, kiek šis komitetas pada-

rė įvairiais raštais ir propaganda dėl Lietuvos išlaisvinimo. Vicepir. Ann Mitchell padarys pranešimą apie kuopų darbų lietuvių išlaikymą. Be veikėjų raportų, Valdyba yra pakvietusi porą prelegentų su paskaitomis Lietuvos Vyčių organizaciniais reikalais.

Seimo darbotvarkė:
1. Rugsėjo 6 d. (ketvirtadienis) dienos metu įvyks registracija, o vakare kuopų ir narių pasirodymas — programa.

2. Rugsėjo 7 d. (penktadienis) 9 val. ryte šv. mišios už mirusio steigėjo a. a. Mykolo A. Norkūno vėlę, Vilniaus Aušros Vartų par. bažnyčioje, New York. 10 val. Seimo atidarymas. Vakare šokiai.

3. Rugsėjo 8 d. (šeštadienis) 8:30 val. ryto šv. mišios už mirusius narius, Vilniaus Aušros Vartų par. bažnyčioje, New York, o 9:30 val. ryto dienos sesija. Vakare pasilinksminimas Coney Island.

LAIVAI KURSIŲ MARIOSE

MEDUS

DR. A. GRIGAITIS

Jau gilioje senovėje lietuvių buvo dideli bitininkai. Miskuose į dreves bites apšėdai prinesdavo skanaus liepų medaus.

Bitininkystė lietuviui buvo vienas iš svarbių jo pragyvenimo šaltinių. Vaska įsiai mainydamas su užsienio pirkliais į jam reikalingas prekes. Iš medaus darydavo miešimą — skanų, sveiką, vasaros metu galvinančią gėrimą. Gi lietuviškas midus buvo garsus ir tarp lietuvių kaimynų. Lietuvos kunigaikštėjų pilys užsienio svečiai garbėdavo šiuo lietuvišku gėrimu, o grįžę namo, pasakodavo apie lietuvišką vašingumą ir jų skanų midų. Be to, lietuvis medų naudodavo ir daugeliui ligų gydyti. Ir šiandien medus nengstoja savo svarbos žmogaus sveikatai taisyti. Šių dienų lietuvis vaską naudoja technikos reikams. Iš medaus šeiminkė gamina įvairiausius tešlainius, verda krupnyką, o su įvairių žolių arbata bei kitais būdais medų naudoja kaip vaistą nuo įvairių ligų.

Seną vengrų patarlę sako: jei norite sulaukti senatvės, kasdien valgykite senų žmonių valgį — medų ir pieną. Seni žmonės privalo kasdien išgerti medaus vandens vieną, dvi stiklines (valgomą šaukštą medaus stiklinei vandens, penkias minutes virti). Medų galima valgyti su agurku, užsėti pusę ant duonos. Medų galima naudoti kasdien vietoj cukraus su arbata. Tokia arbata valo plaučius, ramina nervus, Grynas medus yra per stiprus va-

stas ir įsiai reikalingas naudoti atmiestas.

Medus patartina naudoti silpnos sveikatos, silpnų plaučių žmonėms. Labai rekomenduotinas šis receptas: sutirpyti pusiat medaus ir nesūdyto sviesto. Geriama du tris kartus į dieną po valgio su šiltu pienu (stiklinei šilto pieno arbatinis šaukštukas šio mišinio). Ypač patartina vartoti sergantiems plaučiais. Medaus vanduo su citrina tinka gerti karščiuojantiems ligoniams. Nervingiems žmonėms medus ramina nervus ir leidžia užmigti. (Arbatinis šaukštukas medaus einant gulti, užsigerti vandeniu). Vaikams geriausia duoti atmiestą vandeniu medų — stiklinei vandens arbatinis šaukštukas medaus. Medus ramina skausmus. Geliant kaukus labai gera paimti po valgomą šaukštą medaus dukart į dieną ir užgerti vandeniu. Iš medaus pagamintas miešimas (arbatinis šaukštukas medaus stiklinei vandens, 5 min. virti) tinka skalauti gerklę, esant gerklės įdegimui — minkština gerklės patinimą ir ramina skausmus. Šiam reikalui taip pat labai tinka ramunėlių arbata su medum (stiklinei ramunėlių arbatos 1-2 arbatiniai

šaukštukai medaus).

Medus labai gerai veikia kūdikį taip vadinamą soor ligą — liežuvio, burnos, gomurio grybelinius išsėrimus, kuriuos sudaro baltos spalvos dėmelės. Sunkiuose atsitikimuose šie grybelių lizdai — išsėrimai susilieja ir kūdikis nuostojia valges, sutrinka virškinimas ir t.t. Sergantiems šia liga tepinti medum išsėrimo vietas arba duoti kūdikiui čiulpi medų.

Galima padaryti ir medaus plasterį. Imama lygiomis dalimis medaus ir miltų, pridedama šiek tiek vandens. Šis plasteris labai gerai brandina skaudulius, o iš trūkusių skaudulių traukia pūlius, padeda žaizdai užgyti. Sergant reumatu ant skaudamojo sąnario uždedamas linio audeklo gabalėlis, apteptas medum, ir perrišamas vilnone medžiaga. Kas 2-3 val. šį pleistrą reikia keisti.

Norint pažinti, ar medus tikras, reikia daryti šį bandymą: susidėti butelį su 2 valg. šaukštais medaus ir 6 valg. šaukštais alkoholio ir dažnai šį mišinį sukratyti. Jei medus netikras, po valandos kitos atsiranda baltųjų nuosėdų. Gi tikras medus ištirpsta alkoholyje be jokių liekanų.

ROCHESTER, N.Y.

Lietuvių diena

Liepos m. 29 d. Rochesterio ir apylinkės lietuvių šventė lietuvių išievių dieną. 11 val. lietuvių parapijos bažnyčioje kun. D. Mokevičius atliakė šv. mišias už kenčiančią Lietuvą. 1 val. p.p. įvyko automobilių paradas. Gražų buvo pasižiūrėti, kai tautinėmis spalvomis pasipuošusios mašinos pajudėjo link Schuetzenparko, kur įvyko pats minėjimas ir gegužinė. Darniai nuskambėjo Amerikos ir Lietuvos himnams. Petras Norkeliūnas, ALT skyriaus pirmininkas, atidarė šventę. Rašytojas Jurgis Jankus savo trumpame žodyje prisiminęs kenčiančią tėvyne, senųjų lietuvių atėvių ir tremtinių Amerikon atvykimo sąlygas rado panašias, nes ir vieni

ir antri bėgo nuo to paties Lietuvos okupanto. Pirmieji nuo baltų caro, antrieji nuo raudonojo Rusijos ir kitų pavergtųjų tautų caro Stalino.

Petro Armonio vadovaujamas choras padainavo kelias lietuviškas dainas, o Ilgūno vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko kelis lietuviškus šokius. Žiūrovai programos išpildytojams daug plojo. Vietos spaudoje spausdus korespondentams labai patiko lietuvių grupės spalvingi tautiniai rūbai. Rytąjau dieną Democrat Chronicle įsidėjo kelias nuotraukas, išgirdamas lietuvaičių tautinių rūbų grožį.

Už gražiausiai papuoštas mašinas šie gavo prizus: broliai Stukai, dr. J. Stankaitis, K. Zlotkus, H. Juškaitis ir Pranas

Lietuviai pasaulyje

Belgija

• Zmonės smarkiu tempu emigruoja į Kanadą ir kitus kraštus. Dabar Belgijoje beliko apie 400 lietuvių. Kun. J. Dėdinas pasirijo lietuviškąjį gyvenimą užfiksuoti filme. Bus nufilmuota lietuvių susirinkimai, pamaldos, suvažiavimai, darbas kasyklose, pasilinksminimai ir t.t.

Vokietija

Vokietijoje šiuo metu yra apie 7000 lietuvių. Iš jų apie 3000 neturi DP teisių. Kas mėnesį išemigruoja maždaug apie 200 lietuvių.

• Diepholzo lietuvių gimnazija iš Švedijos gavo įvairių maisto dovanų. Dovanas išrūpino pulk. O. Urbanas.

• Vokiečių misijų spaudoje minimas lietuvis jėzuitas Donatas Slapsys, kuris dar prieš karą studijavo Vokietijoje ir paskui išvyko misijoms į Indiją.

• Klaipėdos vokiečių laikraštis "Memeler Dampfboot" puola Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininką E. Simonaitį.

Australija

• Vis daugiau lietuvių pradeda verstis savarankiskai. K. Zalūnas ir šūnus atidarė savo foto laboratoriją. P. Valasavičius ir toliau sėkmingai vadovauja lietuvių statybos bendrovei, K. Bielkevičius turi odo gaminių dirbtuvę "Romuva".

Brazilija

• Pabaltijo tautų konsulai ir organizacijos surengė Brazilijos žinom. žurnalisto Sao Paulo bugernatūr. protokolo šefo dr. Miguel Franchini Netto pagerbimą. Jis kalbėjo Pabaltijo tautų gedulo dieną ir yra didelis šių tautų bičiulis.

• Inž. A. Mošinskis iš Brazilijos buvo tarnybiniiais reikalais atvykęs į JAV. Šiuo metu jis vėl grįžo ir prie Sao Paulo organizuoja mangano perdirbimo fabriką.

Puidokas už sūnaus vežimėlio papuošimą.

Gedeminiečių valdyba, kaip paprastai, bandė šią tradicinę lietuvių šventę sutrukdinti, patys kur tai kitur suruošdami pikniką. Bet, dėja, tai jėms nepavyko, nes visi lietuviai čia dalyvavo, išskyrus kelis jų simpatikus.

Lietuviai, kurie priklauso Gedemino Draugystei, turėtų laiku apsižiūrėti ir padaryti tinkamas išvadas, suprasti ko siekia jų valdyba ir kur juos veda. Artimiausiu laiku išrinkti lietuvišką valdybą, kuri tuoj pat rastų būdą bendradarbiauti su visomis lietuviškomis organizacijomis, įeity į ALT skyrių, uždraustų iš Maskvos redaguojamų laikraščių Vilnės, Laisvės ir jų knygų bei kalendorių platinimą. Iki šiol Gedemino d. žymesnieji "darbai": Lietuvos Nepriklausomybės paneigimas, priekšinsimasis DP biliaus pravedimui, komunistų spaudos bei jų knygų platinimas, Andriulio, Bimbos ir kt. Maskvos agentų kvietimas Rochesterin ir jų globojimas.

Vlada Sabaliauskienė jau tretiesiems metams pakviesta dirbti Rochester, N.Y. Nazareth College, kur jis moko dainavimo ir vokiečių kalbos. Šios vasaros metu kolegijos suruoštoje "Summer School" moko dainavimo.

Režis. J. Kaributas, kuriam vykstant į Westfield, Mass. gastroilms, auto katastrofoje buvo sulaužyta dešinė koja, išgulęs mėnesį laiko ligoninėje grįžo į namus. Dirbti galės pradėti tik po šešių mėnesių.

Kun. kleb. Bakšys yra išvykęs vienam mėnesiui atostogų. Parapija didžiulioje jo veikla ir laukia sugrįžtant.

Rašytojas J. Jankus pasveiko ir jau grįžo į darbą. Jam fabrike buvo sužeista ranka.

Roc.

Visi keliai veda į Naujosios Anglijos atostogų kraštą Maine

Rugpiūčio 12 d.

O. Ivaškieš vadovaujamoji šokėjų grupė

Tėvų Pranciškonų šv. Antano Vienuolyno
parke Kennebunk Port, Maine rengiama

NAUJOSIOS ANGLIJOS

LIETUVIŲ DIENA

Tėvų Pranciškonų sodyba Maine žalumuje

PROGRAMA:

Rytą:

11 val.—Vienuolyno aikštėje prasidės iškilmingos primicijų šv. Mišios, kurias laikys Tėvas LEONARDAS-GEDIMINAS JOČYS, OFM. Po Mišių bus teikiamas primicijanto palaiminimas. Pamokslą sakys T. Justinas Vaškys, Pranciškonų Provincijolas, o angliškai kun. M. Kemėžis, Bayonnes klebonas.

Giedos Waterburio šv. Juozapo parapijos choras.

12:30—Pietūs.

Popiet:

3 val.—Meninė dalis, kurią išpildys Bostono tautinių šokių grupė, vadovaujant O. Ivaškiei, ir Waterburio parapijos choras.

4 val.—Šokiai. Gros Biddefordo orkestras.

NEAPLEISKITE PROGOS 12 RUGPIŪČIO APLANKYTI TĖVUS PRANCIŠKONUS, KENNEBUNK PORTE

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

Graziai praėjusi gegužinė

Dr. A. Damušis Ateitininkų Federacijos vardu Clevelando vyskupijai įteikė padėkos laišką už Federacijai pareiktus šeimingos darbuoties sveikinimą ir už palaiminimo perteikimą.

Dr. D. Kesiūnaitė, vyr. skautininkė ir aktyvi visuomenininkė, rugpjūčio 18 ir 19 dienomis Clevelande organizuoja akademinių skautų sąjūdžio skyrių atstovų suvažiavimą. Bus aptarti organizaciniai reikalai ir išrinkti valdomieji organai.

Amer. Iet. spauda, išeinanti JAV ir Kanadoje griežtai pasisakė prieš Kl. Prielgausko Kanadoje redaguojamą ir leidžiamą satyros leidinį "Skunkę". Kaltinama vulgarumu, humoristinio skonio ir takto stoka.

J. Stasilionis, iš Kearny, N. J., "Darbininko" skaitytojas ir bendradarbis, atostogų buvo išvykęs į Rochester, N. Y. pas savo draugus ir pažįstamus.

"Patrios" leidiniai

New Yorko milijonierių priemiestyje Stamford, Conn., įsikūrusi Jono Lenkaičio knygos leidykla "Patria" pakvietė rašytoją Stepą Zbarską, redaguoti 1952 metams kultūrinio pobūdžio metraštį - kalendorių. Metraštyje savo raštais dalyvaus įvairių sričių rašytojai. Tai pati "Patria" dar šiemet ketina išleisti didelį romaną iš Austrijos gyvenimo. Romano autorė yra lietuvė Irena Joerg. Tai bus jos pirmas pasirodymas lietuvių knygos pasaulyje.

Algimantas Balčiūnas (13 metų amžiaus) kapitono Balčiūno sūnus, Newark (Vailsburg) 100 jardų plaukimo lenktynėse laimėjo pirmąją premiją. Vailsburgo mėras laimėtojų įteikė dovaną - medali. Tuo pačiu Algimantas Balčiūnas į finalines plaukimo rungtynes, kurios įvyks rugpjūčio mėnesį visos Newarko apylinkės.

EKSKURSIJA Į MAINE

Tėvai Pranciškonai rengia ekskursiją į Maine rugpjūčio 10-12 d.

Autobusai išvyks penktadienio vakare (rugp. 10) ir Kennebunk Porte bus šeštadienį. Ten kiekvienas galės laisvai praleisti dieną prie jūros ar pranciškonų sode. Sekmadienį dalyvausime T. Gedimino-Leonardo Jočio O.F.M. primicijose ir popietiniame piknike.

Sekmadienio vakare išvažiuosime atgal į New York.

Kelionė ten ir atgal kainuos apie 15 dolerių. Čia įskaitoma bilietas į pikniką ir pietūs. Nakvynės patalpos irgi bus parūpintos.

Kas norėtų dalyvauti prašome kuo greičiausiai užsiregistruoti pas Tėvus Pranciškonus, 680 Bushwick Ave. Tel. GLENMORE 5-7068.

Pavėlavusieji gali negauti vietų.

MIELAI KVIECIAME PRALEISTI ATOSTOGAS KALNUOSE

BUTAUSKŲ OKYJE, kurio apylinkės labai gražios, kalnų oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilsį ir džiaugsmą.

Erdvūs, su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc.

Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butauskų ūkis 5 minutes nuo Torrington, Conn., miestelio. Čia priimami vasarotojai: birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais. Vietos užsakomos iš anksto savaitėi iki šeštadienio 12 val. po pietų.

KAINA priimama ir pigi: asmeniai 25 dol. už savaitę.

Iki malonaus pasimatymo BUTAUSKŲ OKYJE, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN

RFD 1, Mountain Rd. Torrington, Conn.

Telef. Torrington 9455

vedžiai savo gražias puokštes gėlių sudėjo prie Šv. Dievo Motinos kojų.

Dr. J. J. Kemėsis, dirbdamas savo kabinete susijėdė koją.

Stasys Vilda, tvarkydamas savo sode vyšnių šakas, išpuolė iš medžio ir sunkiai susitrenkė. Gydosiai namie.

Ad. Stepšys, visiems gerai žinomas labdarys, kurį laiką sirguliavęs, pasveiko ir grįžo į darbą.

J. Kazlauskas, šv. Jurgio par. komiteto narys, po atostogų pas savo seseris Los Angeles, Calif., grįžo gražiai nudegęs ir pasitaisęs.

Jaunutis Nasvytis, visu ryklis lietuviško radijo vedėjas, atostogavo Mich. valstybėje pas savo prietelius J. Bačiūnus.

Karoliui Titui, dr. K. Pautieniaus prižiūroje, padaryta vidurių operacija. Ligonio sveikata taivosi.

Kėsinosi apiplėšti Lietuvių Piliiečių Klubą. Pasikėsintojai buvo laiku policijos pastebėti ir 2 suimti vietoje, o vienas dar ieškomas.

Homestead, Pa.

Jubiliejinis piknikas

Šv. Petro ir Povilo parapijos 50 metų jubiliejaus proga suruostas piknikas - gegužinė liepos 29 d. Lietuvių ūkyje, Willock, Pa. praėjo labai gražiai. Gražus oras davė progos susirinkti gausiam būriui svečių. Pikniko rengėjai labai uoliai dirbo ir organizavo, todėl taip gražiai viskas pavyko ir vertai jiems priklausė didelė padėka. Jeigu iki šiol buvo mąnoma, kad neapsimoka nieko rengti, nes visticie niekas neateis, tai šis parengimas įrodė, kad prie gerų norų ir pastangų viskas galima padaryti ir pasisekimas garantuotas.

Panašūs parengimai turi didelės reikšmės ta prasme, kad juose turime progos susitikti, susipažinti. Išlaikyti tarp sveimųjų esame pavojuje greičiau nutauti, todėl panašiuose parengimuose lyg ir atsišviežiname lietuviškai, pasikalbame, prisimename praeitį, tėvynę, bendrus pažįstamus. Pas mus ypač reikia daugiau panašių parengimų.

Parapijos jubiliejus

Šv. Petro ir Povilo parapijos 50 metų jubiliejinis bankietas ruošiamas spalio 14 d., sekmadienį, parapijos svetainėje. Didelis darbas laukia rengėjų, o parapijiečiai labai laukia savo parapijos aukštinio jubiliejaus.

Atostogauja

Žinoma mūsų apylinkės lietuvių veikėja Izabelė Puskunigienė šiuo metu atostogauja rytinėse JAV-se.

Liudvikas Griebliūnas, iš Hartfordo, Conn. atostogauja pas savo brolių Joną Griebliūną ir dalyvavo mūsų parapijos piknike.

Vedybos su svetimtaučiais

Šiuo metu net trys lietuvaitės ruošiasi vedyboms su svetimtaučiais, o mūsų lietuviai berniukai skundžiasi, kad ne suranda lietuvaitę sužadintę. Liūdna tikrovė, kuri daro didelę žaizdą mūsų išeivijai.

Mokslo metai artėja.

Nė nepajusime kai ateis laikas vėl leisti vaikučius į mokyklas, kur jie toliau tęs savo pradėtą mokslą. Mes tikimės ir laukiame, kad mūsų mokyklos prisiims priėmimo ALRK Federacijos seimo, įvykusio Pittsburghe, nutarimų.

Senas amerikonas.

PITTSBURGH, PA.

Svečiavosi Pittsburghe

Praeitais savaitės pradžioje Pittsburghe pas pažįstamus lankėsi, kun. Karužiskis, kuris darbuojasi vienoje didelėje vokiečių parapijoje Detroite. Buvo apsišokus pas kun. Misių, North Side V. J. Dangun Zengimo liet. parapijos kleboną.

Tomis pačiomis dienomis pas sesėles prancišketes lankėsi ir kun. Simanavičius, kuris ta proga aplankė ir kitus savo pažįstamus pittsburghiečius.

Naujos mokytojos North Sidėj

Šiomis dienomis North Side lietuvių parapija laukia atvykstant seserų felicionių, kurios mokytojaus parapijos mokykloje ir viena iš jų vargoninkaus. Jos pakeis ilgus metus dėsiusias lietuviškas seseris.

Saunus jubiliejinis piknikas

Praeitą sekmadienį, liepos 29 d. Lietuvių ūkyje įvyko Homesteado lietuvių šv. Petro ir Povilo par. jubiliejinis piknikas, kuriame dalyvavo per 200 žmonių. Piknikas buvo gerai suruostas ir prarastas ir dalyvavusiems paliko gražių įspūdžių. Šie gi nesigailėjo rengėjams palikti gražaus pelno.

Kuria lietuvišką šeimą

Tremtinys Bronius Šukys netrukus ves čia gimusią lietuvių Mildred Polkot.

Operavo gerkle

Tremtinei Taorienėi prieš kurį laiką padaryta gerklių operacija. Išbuvusi 10 dienų ligoninė, grįžo į namus.

Pittsburgho naujagimiai

Zuzana ir Antanas Mažeikai ketvirtadienį, liepos 26 d. susilaukė ketvirtą kūdikį - stiprų ir sveiką mergaitę. Marijos - Zuzanos. Ponai Mažeikai, kurie yra plačiai Amerikoje žinomi katalikų veikėjai, ta proga gauna daug nuosirdžių sveikinimų.

Dukrėlės liepos 18 d. susilaukė ir buvę vyčių nariai Domielė ir Petras Bartkai, kurie yra savo bičiulių taip pat nuosirdžiai sveikinami.

J. Virpša

Kas ką veikia Cicero

Elena Petrokaitė - Rukuižienė, buvusi Lietuvos valstybinio teatro Šiaulių skyriaus artistė, jau penki metai dirba šv. Antano bankelyje, kur dauguma lietuvių neša savo sutaupus ir tvarko paskolų reikalus. Pamočioje pradžioje, kol dar tik vos pirmieji tremtiniai pradėjo rodytis, Petrokaitė daug vaidino ir pati režisavo scenos vaizdus iš tremtinių gyvenimo. Daug, labai daug būtų ir darbo garantijų nuplaukdavo į Europą po tokių vaidinimų. Ne taip dar senai Petrokaitė ištėkėjo už p. Rukuižos. Jis yra lietuviams gerai žinomo mūsų žinovo prof. Rukuižos sūnus.

Jonas Vasaitis, buvęs "Minties" (Memmingen, Vokietija) leidėjas ir redaktorius, šias eilutes rašančiam papasakojo daug idomių detalių iš lietuviškos politikos gyvenimo. Be kitko Vasaitis mano, kad visi tremtyje gyvenę lietuviai tautininkai turėtų sau išsirinkti vieną pirmininką: Lozoraitį ar Škirpą. Idomos mintys.

Julius Sakelė

NEW YORKO NAUJIENOS

New Yorko kronika

Baigė vakarinę mokyklą

Tremtinis brooklynietis Liudas Mikalonis baigė William Cullen Bryant Evening High School. Kartu su juo šią mokyklą baigė dar keli lietuviai.

Šarūniečiai iškliūja

New Yorko lietuvių skautų "Šarūno" draugovė pereitą savaitę buvo išvykusi dviem dienom į apylinkių kalnus.

Inž. V. Mačiūnas persikėlė į savo namus

Inž. Visvaldas Mačiūnas, anksčiau gyvenęs Brooklyne, pereitą savaitę persikėlė į nuosavus namus, kuriuos įsigijo Levittown, L. I. Šioje vietovėje yra susikūręs ištisas miestas su daugiau kaip 10,000 taip vadinamų moderniosios statybos namų.

A. Birutis aplankė tėvus

Žinomas krepšininkas A. Birutis, šiuo metu atliekas karo tarnybos prievolę JAV armijoje, kelioms dienoms buvo atvykęs į Brooklyną aplankyti savo tėvų.

A. Vaičiulaitis persikelia į New Yorką

Rašytojas Antanas Vaičiulaitis, žurnalo "Aidų" redaktorius, atsikelia gyventi į New Yorką. Jis yra pakviestas dirbti į "Voice of America" lietuviškąjį skyrių.

Naujas J. Jankaus romanas

"Gabią", kuri Knygos Bičiulių Klubu leidiniuose artimiausiu metu bus numatoma išleisti Jurgio Jankaus knyga, šiomis dienomis iš rašytojo jau gavo spaudai parengtą jo di-

Advokatas Lionginas Indreika

šiauresniam draugų būreliui buvo žinomas kaip kietas ir nesusektas rezistencijos veikėjas bolševikų ir vokiečių okupacijos laikais. Pernai atvykęs į JAV staigiai mirė. Paliko žmoną Stasę, dukrą (medicinos daktarę) ir sūnų. Jo mirties metinį progą įvyks šv. Mišios Chicagoje. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, rugpjūčio 12 d.

Dr. S. Aliūnas

(tas pats ir Dr. Sunny Brook ir dviejų premijų laimėtojas) neseniai patalpino chigaiškiam "Drauge" santrauką savo didesnės studijos pavadintas "Alaus motyvas lietuvių poezijoje." Ciceriečiai, ypačiai Biržų ir Vabalnink kilmės, tą kūrinių sutiko labai entuziastiškai. Labai pageidautų dar į kitos studijos "Pokerio įtaką poezijai".

Boreišai (tremtinys) jau kuris laikas įsteigė Cicero (1425 So. 49th Ave.) duonos kepyklą. Einais gerai. Pirkėjai giria. Boreiša būdavo artimesnis Dr. K. Griniui. Jis asmeniškai girdėjęs tas Dr. K. Griniaus kalbas, iš kurių vėliau atsirado ilgi straipsniai Chicago "Naujienose". Boreiša sako, kad Dr. Grinius kalbėjo jau labai neskubomis ir jo gilūs amžius (virš 70 metų) jau buvo pastebimas. Todėl galėję pasitaisyti ir nesąmoningų klaidų ar netikslumų

džiulį romaną, pavadintą "Paklydę paukščiai."

Parcinkulio atleidai

Angelų Karalienės parapijoje praėjo labai gražiai. Bažnyčia buvo labai skoningai papuošta, žmonės gausiai lankė pamaldas, choras gražiai giedojo mišparus. Solo partijas giedojo operos solistas Al. Kutkus ir Ališauskas. Pamokslus sakė kun. P. Bulava, MIC.

Šv. M. Marijos Dangun Ėmimo šventė - žolinė

Rugpjūčio 15 d. yra šv. M. Marijos dangun Ėmimo šventė. Tą dieną visi katalikai privalo dalyvauti šventų mišių aukoje. Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje rugpjūčio 15 d. šv. mišios bus 7, 8, 9 ir 12.15 val.

Švelniai išskrido į Čikagą

P. Švelnys su žmona per J. Ginkaus orlaivį agentūrą buvo išskridę į Čikagą, kur dalyvavo savo brolio laidotuvių.

Atvyko dail. V. Adamkevičiaus šeima

Prieš vienerius metus Brooklyne apsigyvenęs dail. V. Adamkevičius pereitą penktadienį iš Vokietijos susilaukė savo žmonos su dukrele ir sūnum. Šiuo metu dailininkas, šalia pagrindinio darbo, atliekamu laiku ruošia eskizus naujai žingsnių knygai.

Is Dariaus Girėno minėjimo

Liepos 20 d., Lietuvių Piliiečių Klubu salėje Brooklyne įvyko mūsų didvyrių lakūnų Dariaus ir Girėno skridimo į Lietuvą 18 metų sukakties minėjimas. Vakara suruostė Paminklų Statyti Komitetas. Minėjimas pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais, kuriuos sugrojo J. Vedežys, V. A. Bekevis, kanklių skambintojai ir J. Dirigenčiui pritariant armonika. Vakaro dailiniai vienos minutės susikaupimu išreiškė gilia pagarbą žuvusiems lakūnams.

Po to Fondo komiteto pirmininkas ir programos vedėjas J. Sakis, savo trumpa kalba apibūdino tikslą šio susirinkimo ir priminė, kad yra gautas iš New Yorko miesto parku pareigūnų naujas paminklų statyti projektas. Dar kalbėjo komiteto nariai adv. S. Briedis, Jr., A. Gilmanas ir J. Kairys. Tremtinių Draugijos atstovas Antanas Bendorius, jis gražiai nušvietė lakūnų žygio reikšmę, o paminklų vietą patarė vėliau įkurti didžiulį namą jų atminčiai.

Po to dar kalbėjo Juozas Ginkus, buvęs pirmininku New Yorko apskrities paruošimui skridimo į Lietuvą. Kaip svečias kalbėjo Juozas Tysliava. Jis pritarė pagerbt lakūnus tokiu paminklu, kokį komitetas vėliausiai yra išprašęs iš New Yorko miesto valdžios. Jonas Valaitis seniai brooklyniečiams matytas ir girdėtas patarė statyti tokį paminklą, kokį šiuo metu išgalima. Gražus namas su sale pastatytas kainuotu apie \$200.000, o jų dar neturime.

Tarpe kalbų aukščiausi paminitas kanklių orkestras davė dainų ir muzikos. Minėjimas buvo gražus, dalyviai patenkinti. Aukų surinkta \$41.20. Aukojusių vardus paskelbsime vėliau. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

J. S.

Atleido daug lietuvių

Brooklynio radijo kondensatorių fabriko suliejęs darbu, atleista didelis būrys lietuvių. Manoma, kad, tuo atveju, jei nebus gauta naujų užsakymų, fabrikas tam tikram laikui galės būti visiškai uždarytas.

BALFo pirmiunnkas palaiko ryšį su centru

Jau buvo rašyta, jog BALFo pirmininkas kan. dr. J. Končius šiuo metu lankosi Kanadoje. Tenai, susipažindamas su tremtinių įsikūrimo sąlygomis, jis palaiko ryšį su centru. Jau kelis kartus, telefonu susisiekęs, jis davė centrui reikalingų informacijų.

Siuvėjų Neprigalmingas Klubas

liepos 27 d. turėjo susirinkimą. Sekretorius J. Bikelčius pranešė, kad 564 l. unijos bei klubo nariams išmokėta po 49 dol. pašalpų, viso \$27.366. Išde dar liko apie 7000 dol., įskaitant ir karo bonus.

Valdyba pranešė, kad išmokant pinigų sekretorius dirbo 90 valandų ir pagal valdybos nutarimą jam išmokėta po 2 dol. už valandą, viso 180 dol. Apsimoka padirbėti!

Buvo išskeltas klausimas, ar bus išmokėtos pašalpos ir tiems siuvėjams, kurie priklausė unijai, bet iki šio pašalpos negavo. Salėje kilo bausis triukšmas, kaukimas, švilpimas. Taip tai "kultūringai" išmokė "Laisvę" savo skaitytojus praversti susirinkimus.

Dauguma unijos narių yra už tai, kad pašalpos turėtų būti visiems išmokėtos. Bolševikuojantieji tam priešinos. Mat, jie ilgą laiką buvo mokomi nesikriauti darbininkų.

Izdininkas J. Bernotas pranešė, kad pateko į valdybos nemalonę už tai, kad nepasirašė ant tuščios čekių blankos.

Pirm. A. Bubnis tuomet pareiškė, kad izdininko nereikia, jis tik be reikalo algą gaunąs. Kiti rėkė, kad reikia. Izdininkas pareiškė, kad valdyboje sėdi diktatoriai, nuėjo nuo scenos.

Pirmininkas pranešė, kad metiniame klubo susirinkime būsią apsvastyta nuskriaustų siuvėjų reikalai ir reformuota valdyba.

NAUJAI ATVYKUSIEJI

Rugpjūčio 6 d. laivu "General Taylor" atvyko į New Yorko uostą šie lietuviai tremtiniai:

Aukštuolis, Stasys, Ona, Birutė.

Dumasytė, Alma.

Galinis, Viktoras.

rGonau, Emil A., Minna M., Gisela A.

Kasiulis, Jurgis, Margarete.

Kipa, Magdalena, Wadym, Alla, Albert, Irena.

Kolberg, Heinrich.

Kvietkauskienė Ona, Linda.

Lideikis, Vladas, Kaethe.

Norvaisis, Bronius, Hadwiga, Edward.

Rastapkevičius, Vytautas.

Skuodas, Morta, Pranas, Leonas, Viktoras, Bronius, Alfredas, Christel, Ledruna.

Sutkevičienė, Marija, Gilbertas, Irena, Jokubas V.

Svolkenas, Jonas, Marija.

Volotkevičius, Vaclovas.

Zhuk, Philipp, Valerija, Valerija.

Zubrickienė Ona.

RUGPJŪČIO - AUGUST 12 D. 1.00 VAL. PO PIETŲ

RUOŠIAMA

APREIŠKIMO PARAPIJOS GEGUŽINĖ - PIKNIKAS

IVYKS

DEXTER PARKE, WOODHAVEN

Bus puiki muzika, linksma nuotaika, karališkos šeimos rinkimai. Kviečiami visi atsilankyti.